

**การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของนักเรียนทุหนวค
ในโรงเรียนโสตศึกษา**

ปริญญาโท

ของ

นันทนา ลาเทียน

15 ต.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

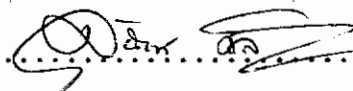
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ

พฤษภาคม 2540

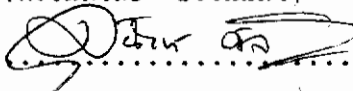
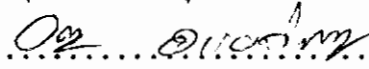
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

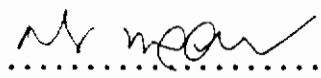
คณะกรรมการควบคุม

..........ประธาน
(ดร. มลิวัลย์ ชรรณแสง)
..........กรรมการ
(ผศ. ดร. สุรินทร์ ศลโรกสม)

คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(ดร. มลิวัลย์ ชรรณแสง)
..........กรรมการ
(ผศ. ดร. สุรินทร์ ศลโรกสม)
..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศ. ดร. พดุง อารยะวิญญู)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริญา พูลสุวรรณ)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงลงไปด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จาก ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโรกสม ซึ่งเป็นอาจารย์ ผู้ควบคุมการวิจัยที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู คณะกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม รองศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม อาจารย์พวงแก้ว กิจธรรม อาจารย์เสนต์ ศิริสวัสดิ์ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ร่วมพิจารณา และแนะนำงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาที่ได้รับอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ. โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนเศรษฐเสถียร ผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ รวมทั้งคณะครู และนักเรียนทั้งสองโรงเรียน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา ของคนหูหนวก ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ คือ อาจารย์ ชลย์รัตน์ ไข่มุกต์ อาจารย์กลอยใจ สวนขวัญ อาจารย์เทียบทอง สุวรรณอินทร์ และ อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญภาษามือ คือ อาจารย์กลอยใจ สวนขวัญ อาจารย์ญาดา ชินะโชติ อาจารย์สมภารถ ไตรวิชา อาจารย์เจริญ แจ่มใส คุณสถาพร ลาเทียน ผู้วาดภาพ ประกอบการสื่อความหมายในประโยคภาษาไทย อาจารย์ดารณี สักดิ์ศิริผล ผู้ซึ่งให้คำแนะนำ และเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณไว้ ณ. โอกาสนี้

ประการสุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสรอย คุณแม่ส้มเช้า ลาเทียน บิดา และมารดา ของข้าพเจ้า ผู้ซึ่งให้ทั้งชีวิต กำลังทรัพย์ กำลังปัญญา และกำลังใจรวมทั้ง คุณอภิชาต ลาเทียน คุณสถาพร ลาเทียน พี่ชาย และน้องสาวของข้าพเจ้า ซึ่งเป็นกำลังใจ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่า และประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ ของบิดา และมารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนในการวางรากฐานการศึกษา แก่ผู้วิจัย รวมทั้งแม่คุณเตี๊ยะ โพธิ์ขร่า ยายผู้ล่วงลับ และคุณหญิงโรติ๊ะ นรเนติปัญชากิจ ผู้เมตตา และมีพระคุณต่อคนหูหนวกที่สำคัญยิ่ง

นันทนา ลาเทียน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
	ความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษามือและการบริการการศึกษา สำหรับนักเรียนหูหนวก	5
	ภาษาและลักษณะของภาษา	9
	ภาษามือ เทคนิคการสอนภาษามือ และลักษณะโครงสร้างของภาษา การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษาไทย และทฤษฎีไวยากรณ์ ทางภาษาพูด	10 19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษามือ	21
	งานวิจัยในต่างประเทศ	21
	งานวิจัยในประเทศไทย	23
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
	ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	29
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	29
	การดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
	หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์	37
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	38
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	39
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
บทย่อ	46
จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	46
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	46
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	47
อภิปรายผล	47
ข้อเสนอแนะทั่วไป	50
ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้า	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	54
ประวัติย่อของผู้วิจัย	79

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล แยกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และโรงเรียน	39
2 การทำท่าภาษามือเรียงตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ของประโยคที่มี 2 ส่วน ป อ (ประธาน อกรรม)	41
3 การทำท่าภาษามือเรียงตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ของประโยคที่มี 2 ส่วน ส ต (สกรรม กรรมตรง)	42
4 การทำท่าภาษามือเรียงตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ของประโยคที่มี 3 ส่วน ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง).....	43
5 การทำท่าภาษามือเรียงตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ของประโยคที่มี 4 ส่วน ป ท ต ร (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)	44

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 การให้บริการการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

7

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนรู้ภาษา มนุษย์สามารถเรียนรู้ภาษาได้โดยอาศัยประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และการสัมผัส ในจำนวนประสาทสัมผัสเหล่านี้ ประสาทหูหรือการได้ยิน เป็นประสาทที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (แสงจันทร์ คำเมือง. 2535 : 1)

การสื่อสารโดยทั่วไปใช้ภาษาพูด และภาษาเขียนในการสื่อความหมาย เพื่อแสดงความรู้สึกหรือความคิดเห็นต่าง ๆ ส่วนคนหูหนวกนั้นสูญเสียการได้ยิน ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดตามปกติได้ ภาษามือจึงเป็นภาษาพื้นฐานสำคัญที่จะอำนวยความสะดวกต่อคนหูหนวกในการเรียนรู้ภาษาและสื่อความหมายกันอย่างมีประสิทธิภาพ ภาษามือมิได้แสดงความหมายด้วยคำพูด แต่แสดงความหมายด้วยการเคลื่อนไหว มือ ใบหน้า นิ้วตา และลำตัว (มลิวลัย ธรรมแสง. 2528 : 269)

ภาษามือเป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มคนหูหนวก และเริ่มใช้ในโรงเรียนสอนคนหูหนวก ประมาณ 40 ปีมาแล้ว คนหูหนวกยอมรับว่า ภาษามือเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษามากที่สุด เนื่องจากการติดต่อสื่อสารมีอยู่ทางเดียว คือ ทางภาษามือที่อาศัยประสาทสัมผัสที่ดีที่สุด คือ ประสาทตา (กองการศึกษาพิเศษ. 2526 : 3)

เด็กที่มีการได้ยินปกติจะเรียนรู้ภาษาพูดครั้งแรกจากพ่อ และแม่ ที่ถ่ายทอดไปสู่ลูก หรือจากผู้เลี้ยงดู ญาติที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็ก ส่วนเด็กหูหนวกไม่มีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาพูดจากพ่อแม่ เนื่องจากเด็กที่หูหนวกมีปัญหามารับฟังเสียง จึงส่งผลทำให้เด็กหูหนวกไม่สามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้เช่นเดียวกับคนปกติ ดังนั้นในการติดต่อสื่อความหมาย เด็กหูหนวกจึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาท่าทาง และภาษามือโดยธรรมชาติ พ่อแม่ร้อยละ 90 มีการได้ยินปกติ และใช้ภาษาพูดในการสื่อสารระหว่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหามารับฟังเสียง สื่อความหมาย สำหรับในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนคนหูหนวกจะใช้ภาษามือในการสื่อความหมาย และการศึกษา ซึ่งลักษณะของภาษามือไทยประกอบด้วย ท่ามือ ตำแหน่งของมือ การเคลื่อนไหวของมือ และทิศทางของฝ่ามือ ท่ามือ คือ การทำมือเป็นรูปต่าง ๆ เช่น กางมือ กำมือ ท่ามือที่แตกต่างกันก็จะทำให้ความหมายของท่าภาษามือนั้นแตกต่างกันด้วย ตำแหน่งของมือ คือ ระดับต่าง ๆ หรือจุดที่ภาษามือทำ ความหมาย

ของคำนั้น ๆ ทำมือที่เหมือนกัน แต่อยู่ ณ ตำแหน่งที่ทำภาษามือต่างกัน ก็จะทำให้ความหมายที่ต่างกัน การเคลื่อนไหวของมือ คือ การที่ทำมือเหมือนกัน ทำท่ามือในตำแหน่งที่ต่างกัน แต่มีการเคลื่อนไหวมือไปในทิศทางต่างกันก็จะทำให้ความหมายเปลี่ยนไปด้วย ส่วนทิศทางของฝ่ามือก็จะเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของท่ามือ ถ้าทิศทางของฝ่ามือต่างกัน ความหมายของคำก็จะต่างกันด้วย นอกจากส่วนประกอบที่กล่าวมาแล้ว โดยปกติในการสื่อสารด้วยภาษามือนั้น ก็จะเน้นความสำคัญของการใช้สีหน้าท่าทาง ส่วนของศีรษะ หรือการเคลื่อนไหวของลำตัวประกอบ เพื่อช่วยในการสื่อความหมายให้ชัดเจน

ในการสื่อความหมายโดยการใช้ภาษานั้น ภาษาแต่ละภาษาจะมีไวยากรณ์ของภาษาของตนเอง เช่น ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ คนไทยสื่อสารกันโดยภาษาไทยซึ่งไวยากรณ์ของภาษาไทย ก็เป็นการเรียบเรียงคำศัพท์ตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย ซึ่งแตกต่างกับไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ ส่วนคนหูหนวกสื่อสารกันโดยใช้ภาษามือ ซึ่งไวยากรณ์ของภาษามือ คือ การทำท่ามือตามระเบียบภาษามือ

สำหรับในประเทศไทยคณะดำเนินงานจัดการประชุม "ภาษามือไทยวันนี้ และวันหน้า" ได้จัดทำโครงการนำร่อง การวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาษามือไทย โดยเก็บข้อมูลจากโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย และกรมประชาสัมพันธ์ โดยผู้เก็บข้อมูลได้เลือกประโยคบอกเล่า ความเดียวที่มีลักษณะไวยากรณ์ต่าง ๆ กัน จำนวน 10 ประโยค นำมาวาดภาพประกอบ จำนวน 10 ภาพ ผู้เก็บข้อมูลให้นักเรียนดูภาพทีละภาพ พร้อมกับแต่งประโยคที่มีความหมายตรงกับแนวคิดของภาพนั้น โดยการท่าทำประโยคภาษามือให้ผู้เก็บข้อมูล แล้วผู้เก็บข้อมูลเขียนประโยคตรงกับความหมายของท่าภาษามือไว้ใต้ภาพ จากนั้น ผู้วิเคราะห์ข้อมูลได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ลักษณะไวยากรณ์ของประโยคภาษามือในแต่ละประโยค โดยเปรียบเทียบว่าประโยคภาษามือมีไวยากรณ์ และมีความหมายเหมือนประโยคตัวอย่าง ซึ่งเป็นภาษาพูดหรือไม่ แล้วนับจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนที่ทำท่าภาษามือ นำมาคิดเป็นค่าสถิติร้อยละ (สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. 2536 : 8 - 19) ซึ่งจากการทดลองพบว่า จำนวนประโยคที่นักเรียนทำท่าภาษามือเหมือนไวยากรณ์ภาษาพูด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 60.5 จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด และนักเรียนซึ่งทำท่าประโยคภาษามือ แตกต่างจากภาษามือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 77.8 - 100 จะเห็นได้ว่านักเรียนหูหนวกส่วนใหญ่มักจะทำภาษามือไม่เหมือนไวยากรณ์ภาษาพูด

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของคนหูหนวกว่ามีลักษณะโครงสร้างเป็นอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากภาษาพูดอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการนำมาปรับปรุงหรือจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของเด็กหูหนวกต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของนักเรียนหูหนวกจากการติดต่อสื่อสารของนักเรียนหูหนวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือที่เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนภาษามือสำหรับนักเรียนหูหนวก
2. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนภาษามือในโรงเรียนโสตศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป็นนักเรียนหูหนวกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ที่มีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มี ความพิการอื่น ๆ แทรกซ้อน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนหูหนวกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มี ความพิการอื่น ๆ แทรกซ้อนของโรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ประจําภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จํานวน 120 คน

3. ตัวแปรศึกษา โครงสร้างภาษามือของนักเรียนหูหนวก

4. โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ โดยวิเคราะห์ตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย 4 แบบ ดังนี้ โครงสร้างแบบที่ 1 ป อ (ประธาน อกรรม) โครงสร้างแบบที่ 2 ส ต (สกรรม กรรมตรง) โครงสร้างแบบที่ 3 ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง) และโครงสร้างแบบที่ 4 ป ท ต ส (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)

นियามศัพท์เฉพาะ

1. นักเรียนหูหนวก หมายถึง นักเรียนที่มีการได้ยินของหูชั้นในเสียอย่างรุนแรง เมื่อทำการวัดการได้ยินด้วยเสียงบริสุทธิ์ ณ ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 รอบต่อวินาที โดยใช้วิธีการอันถูกต้องทุกประการแล้ว ได้ผลค่าเฉลี่ยของขีดเริ่มของการได้ยินที่วัดได้จากเสียง 3 ความถี่นั้นในหูข้างที่ดีกว่าเป็นค่าเกินกว่า 90 เดซิเบล ค่ามาตรฐานระหว่างชาติ (ISO - 1964)

2. ภาษามือ หมายถึง ภาษาของคนหูหนวกซึ่งใช้มือ สีหน้า และกริยา ท่าทางประกอบกันในการสื่อความหมาย เพื่อช่วยถ่ายทอดอารมณ์แทนการพูด ในการติดต่อสื่อความหมายระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวก และระหว่างคนปกติกับคนหูหนวก

3. โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาไทย หมายถึง ลักษณะการจัดเรียงถ้อยคำ เป็นวลีหรือประโยค เพื่อใช้ในการสื่อสารซึ่งลักษณะของโครงสร้างประโยคภาษาไทยทั้ง 4 รูปแบบ คือ โครงสร้างแบบที่ 1 ป อ (ประธาน อกรรม) โครงสร้างแบบที่ 2 ส ต (สกรรม กรรมตรง) โครงสร้างแบบที่ 3 ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง) และโครงสร้างแบบที่ 4 ป ท ต ส (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำแนกเป็นเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

1. ความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษามือ และการบริการการศึกษาสำหรับนักเรียนหูหนวก
2. ภาษา และลักษณะของภาษา
3. ภาษามือ เทคนิคการสอนภาษามือ ลักษณะโครงสร้างทางภาษา และระเบียบภาษาของภาษามือ
4. การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษาไทย และทฤษฎีไวยากรณ์ทางภาษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษามือ

ความสำคัญของการสื่อสารด้วยภาษามือและการบริการการศึกษาสำหรับนักเรียนหูหนวก

ภาษามือมีความสำคัญสำหรับนักเรียนหูหนวก เนื่องจากเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น เนื่องจากการรับรู้ภาษาของนักเรียนหูหนวกต่างจากการรับรู้ภาษาของนักเรียนที่มีการได้ยินปกติ ในด้านการเรียนรู้ภาษาตั้งแต่แรกเริ่ม นักเรียนที่มีการได้ยินปกติ รับรู้ภาษาโดยอาศัยการฟัง เมื่อพูดก็จะได้ยินเสียงของตนเอง ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องประเมินการพูดของตนเองได้ แต่นักเรียนหูหนวกไม่อาจใช้โสตประสาท หรือใช้ประสาทตา ที่ช่วยทำให้เกิดการรับรู้ทางภาษามาเป็นเครื่องประเมินการพูดของตนเองได้ ส่วนนักเรียนหูหนวกจะติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาท่าทางหรือภาษามือ ในการเรียนรู้ภาษามือของนักเรียนหูหนวก จะใช้สายตาเป็นเครื่องติดตามผล ซึ่งก็ไม่ดีเท่าทางโสตประสาท

การใช้ภาษามือ หมายถึง การใช้ลักษณะท่ามือสื่อความหมายแทนการพูด อาจเป็นไปในรูปของการใช้มือทำท่าแทนสิ่งที่ต้องการสื่อความหมาย หรือการสะกดคำด้วยนิ้วมือ การใช้ภาษามือจัดเป็นการแสดงออกทางภาษาโดยธรรมชาติ ในกลุ่มนักเรียนหูหนวก การใช้ภาษามือ

นักเรียนหูหนวกจะสามารถแปลความหมาย หรือแสดงความรู้สึกนึกคิดที่เป็นนามธรรมได้ โดยการนำประสบการณ์ไปโยงกับสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรมจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในกลุ่มนักเรียนหูหนวกที่ได้รับการสอนโดยใช้ภาษามือมักพบว่า จะไม่ค่อยมีปัญหาทางด้านจิตใจ เนื่องจากไม่มีข้อกั้บข้องใจในการติดต่อสื่อความหมาย (ศรียา นิยมธรรม. 2535 : 106)

การให้บริการการศึกษาของเด็กหูหนวก ที่อยู่ในวัยเรียน และเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาในประเทศไทยนั้น นักเรียนหูหนวกจะถูกจัดชั้นให้เข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาพิเศษเฉพาะประเภทโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนเฉพาะเด็กหูหนวก ซึ่งโรงเรียนเฉพาะเด็กหูหนวกจะมีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบรวม คือ การสอนภาษามือ การสอนพูด การสะกดนิ้วมือ การนำท่าทางประกอบในการสื่อความหมาย แต่เนื่องจากเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น สามารถจัดระดับการได้ยิน โดยใช้นิ่ววัดเป็นเดซิเบล วัดระดับการได้ยินจากเครื่องตรวจวัดการได้ยิน ซึ่งสามารถแปรผลการได้ยินออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้ 0 - 25 เดซิเบล เรียกว่าระดับการได้ยินปกติ 26 - 40 เดซิเบล เรียกว่าหูตึงระดับ 1 41 - 55 เดซิเบล เรียกว่าหูตึงระดับ 4 90 เดซิเบลขึ้นไป เรียกว่า หูหนวก ส่วนรายละเอียดในการให้บริการการศึกษาพิเศษ ให้เหมาะสมกับการได้ยินระดับต่าง ๆ ดังปรากฏในภาพประกอบ 1

ระดับการได้ยิน dB (ISO)	ความต้องการพิเศษ	รูปแบบการศึกษา	หลักสูตร
การได้ยินปกติ 0-25		ชั้นเรียนปกติ	ปกติ
หูตึงระดับ 1 26-40	- ฟักหิ้งให้เฉพาะชม - ครูปกติ	ชั้นเรียนปกติ	ปกติ
หูตึงระดับ 2 41-55	- ฟักหิ้ง - เครื่องช่วยฟัง - อานคำพูด - ครูปกติ	ชั้นเรียนปกติ ครูผู้เชี่ยวชาญ	ปกติ บริการ พิเศษ
หูตึงระดับ 3 56-70	- ฟักหิ้ง - ปีกฟัง-พูด - อานคำพูด - เครื่องช่วยฟัง - ครูพิเศษ - ครูเค้นสอน	ชั้นเรียนปกติ เรียนพิเศษ ในห้องการศึกษาพิเศษ	ปกติ เพิ่มบริการ พิเศษ
หูตึงระดับ 4 71-90	- เครื่องช่วยฟัง - พืชนาทางภาษา - ปีกฟัง-พูด - ภาษามือ-สะกด - ครูพิเศษ	- ชั้นพิเศษใน ร.ร.ปกติ - ร.ร.สอน เด็กหูตึง	ทัศนopsisใจ เฉพาะ กับเด็ก
หูหนวก หูหนวก 91+	- ครูพิเศษ - พืชนาทางภาษา - การอานคำพูด - ภาษามือ - สะกดนิ้วมือ	- ชั้นพิเศษ - ร.ร.สอน คนหูหนวก	พิเศษสำหรับ เด็กหูหนวก (ระบบรวม)

ภาพประกอบ 1 การให้บริการการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

(ดัดแปลงจากรูปแบบการจัดการศึกษาของ มลิวาลัย ธรรมแสง. 2528 : 8 ;

อ้างอิงมาจาก Deno. 1970 and Dunn. 1973)

จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการให้บริการการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยแบ่งตามระดับการได้ยิน ซึ่งมีหน่วยวัดเป็นเดซิเบล เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการ และทำให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาสูงสุดดังนี้ นักเรียนที่มีระดับการได้ยินระหว่าง 0 - 25 เดซิเบล เป็นนักเรียนที่มีระดับการได้ยินปกติ การจัดชั้นเรียนเป็นไปตามปกติ นักเรียนที่มีระดับการได้ยินระหว่าง 26 - 40 เดซิเบล จัดให้เป็นประเภทหูตึงน้อย จะมีปัญหาในการรับฟังเสียงเบา ๆ เช่น เสียงกระซิบ หรือเสียงจากไกล ๆ แนวการจัดการศึกษาโดยจัดให้เรียนร่วมกับเด็กปกติในห้องเรียนธรรมดา โดยใช้หลักสูตรปกติ และจัดบริการพิเศษดังนี้ คือ จัดเครื่องช่วยฟังให้เหมาะสมกับระดับการสูญเสียการได้ยิน จัดที่นั่งเรียนให้ใกล้ผู้สอนมากที่สุดเพื่อให้ได้ยินชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการฝึกอ่านริมฝีปาก และการได้รับการแก้ไขการพูด นักเรียนที่มีระดับการได้ยินระหว่าง 41 - 55 เดซิเบล จัดให้เป็นประเภทหูตึงปานกลาง จะมีปัญหาในการรับฟังเสียงพูดอยู่ที่ระดับปกติที่มีระยะห่าง 3 - 5 ฟุต มีปัญหาในการพูด เช่น พูดไม่ชัด พูดเสียงเบา หรือเสียงดังผิดปกติ แนวการจัดการศึกษาโดยให้เรียนในห้องสอนเสริม ซึ่งมีครูช่วยฝึกทักษะในการอ่านริมฝีปากโดยใช้หลักสูตรปกติ และจัดบริการพิเศษดังนี้ คือ จัดเครื่องช่วยฟังที่เหมาะสมกับระดับการได้ยิน ฝึกฟังเสียง ฝึกพูด แก้ไขการพูด นักเรียนที่มีระดับการได้ยินระหว่าง 56 - 70 เดซิเบล จัดให้เป็นประเภทหูตึงมาก มีปัญหาในการรับฟังเสียง และเข้าใจคำพูด ได้ยินเฉพาะเสียงดังมาก มีปัญหาในการรับฟังเสียงหลายเสียงพร้อมกัน เช่น เสียงในห้องประชุม มีพัฒนาการทางภาษา และพูดช้ากว่าเด็กปกติมาก แนวการจัดการศึกษา โดยจัดให้เรียนในชั้นเรียนปกติที่มีเด็กหูตึงเรียนร่วมครูประจำชั้นเป็นครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้ และประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน อาจจัดให้เรียนในชั้นเรียนพิเศษสำหรับเด็กหูตึงในโรงเรียนปกติหรือจัดให้เรียนร่วมกับนักเรียนปกติในบางวิชา และควรจัดบริการพิเศษดังนี้ คือ จัดเครื่องช่วยฟัง จัดที่นั่งเรียนที่เหมาะสม ฝึกฟัง ฝึกพูด และแก้ไขการพูด การสอนซ่อมเสริมพัฒนาการทางภาษา การจัดการศึกษาเป็นรายบุคคล นักเรียนที่มีระดับการได้ยินระหว่าง 71 - 90 เดซิเบล จัดให้เป็นประเภทหูตึงรุนแรง จะมีปัญหาในการรับฟังเสียง และเข้าใจคำพูด ได้ยินเฉพาะเสียงที่ดังใกล้หูในระยะห่าง 1 ฟุต มีปัญหาในการแยกเสียง พูดไม่ชัด แนวการจัดการศึกษาควรจัดเป็นชั้นพิเศษสำหรับเด็กหูตึงในโรงเรียนปกติหรือจัดโรงเรียนสำหรับเด็กหูตึง โดยเฉพาะสำหรับหลักสูตรที่เข้าเป็นหลักสูตรปกติ แต่ปรับปรุงให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของเด็กที่สูญเสียการได้ยินและเพิ่ม การอ่านริมฝีปาก ฝึกฟัง ฝึกพูด ภาษามือ

การสะกดนิ้วมือ คนตรีบนิ้ว และอาชีวะบนิ้ว ควรจัดบริการพิเศษดังนี้ จัดเครื่องช่วยฟังที่เหมาะสมกับระดับการได้ยิน ผักอ่านริมฝีปาก ผักการำช้ภาษามือ และสะกดนิ้วมือ จัดการศึกษาเป็นรายบุคคล รวมทั้งส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง นักเรียนที่มีระดับการได้ยินตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป จัดให้เป็นประเภทหูหนวก ซึ่งอาจรับรู้เสียงดัง ๆ บางเสียง และเสียงสั้นสะท้อน เช่น เสียงฟ้าร้อง เสียงเครื่องบิน พัฒนาการทางภาษาล่าช้า และผิดปกติ รับรู้ความหมายโดยทางตามากกว่าทางหู ไม่เข้าใจคำพูด แนวการจัดการศึกษา โดยจัดชั้นพิเศษสำหรับนักเรียนหูหนวกในโรงเรียน หรือจัดเป็นโรงเรียนเฉพาะสำหรับนักเรียนหูหนวกทั้งประจำและไป-กลับ หลักสูตรที่ใช้ควรเป็นหลักสูตรพิเศษโดยยึดหลักสูตรปกติเป็นเกณฑ์ แต่เน้นเรื่องการเสริมสร้างทักษะในการสื่อความหมาย และพัฒนาการทางภาษา การสอนภาษาไทยเสมือนภาษาที่สอง รวมทั้งถือปรัชญาการสอนระบบรวมเป็นหลักในการเรียนการสอน และจัดบริการพิเศษดังนี้ คือ จัดโครงการการศึกษาเป็นรายบุคคล จัดให้มีเครื่องช่วยฟังเฉพาะบุคคล มีเครื่องขยายเสียงสำหรับสอนพูด มีบุคลากรพิเศษในด้านต่าง ๆ เช่น ครูประจำชั้นที่มีคุณสมบัติเป็นครู ที่มีความรู้ทางการศึกษาพิเศษ ผู้ตรวจวัดการได้ยิน ครูสอนพูด ครูสอนซ่อมเสริมล่ามภาษามือ หนังสือภาษามือ และแบบสะกดนิ้วมือ

ภาษาและลักษณะของภาษา

ความหมายของภาษาพูดแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ความหมายของภาษาพูดตามความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไป และความหมายของภาษาพูดในทางภาษาศาสตร์ (สมชาย สาควน. 2526 : 1)

ความหมายของภาษาพูดตามความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไป หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งของมนุษย์ ที่ใช้สื่อสารกันโดยทางการพูด นักภาษานในปัจจุบันถือว่า ภาษาที่แสดงออกทางการพูดสำคัญที่สุด สำคัญกว่าภาษาเขียน หรือเครื่องหมายที่ใช้แทนภาษาเสียงเท่านั้น ถ้าไม่มีเสียงพูดเกิดขึ้นก่อน ภาษาเขียนจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ส่วนภาษาท่าทางอาจจะเกิดก่อนภาษาเขียน แต่ก็ซับซ้อนแควกว่ากล่าวคือ ภาษาเสียงอาจจะใช้สื่อความหมายกันถึงสิ่งที่อยู่ใกล้หรือไกลตัว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในอดีต หรือในอนาคต ซึ่งยังไม่เกิดขึ้นก็ได้ เช่นเดียวกันแต่ภาษาท่าทางถ้าไม่มีอยู่ในระยะสายตา และปราศจากแสงสว่างที่เพียงพอแล้วก็จะไม่สามารถสื่อความหมายกันได้เลย ด้วยเหตุนี้ภาษาเสียง จึงมีความสำคัญและมนุษย์ใช้กันมากที่สุด

ส่วนความหมายของภาษาพูดในทางภาษาศาสตร์ หมายถึง เสียงพูดที่มีระเบียบ และมีความหมาย ซึ่งมนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อความคิด ความรู้สึก ความต้องการ และใช้ในการประกอบกิจกรรมร่วมกัน

ลักษณะของภาษาพูดมีหลายประการ ดังนี้ (สมชาย ลาตวน. 2526 : 2 - 3)

1. ภาษาพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ในการติดต่อทำความเข้าใจกับคนรอบข้าง
2. ภาษาพูดเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยเสียง และความหมาย
3. ภาษาพูดมีลักษณะที่เป็นระบบระเบียบ เช่น ประโยค "ฉัน กิน ข้าว แล้ว"

คนที่รู้ภาษาไทยก็จะเข้าใจ แต่ถ้าเป็น "แล้ว กิน ข้าว ฉัน" ก็ไม่เป็นภาษา เพราะขาดระบบระเบียบของภาษาไทย

4. ภาษาพูดเป็นเครื่องมือของสังคมที่กำหนดขึ้น เป็นสิ่งที่มนุษย์ในสังคมตกลงยอมรับใช้ตรงกันว่า ถ้าออกเสียงอย่างนั้น จะมีความหมายถึงสิ่งนั้น และถ้ามาความเรียงกันอย่างนี้ จะมีความหมายถึงสิ่งนี้

5. ภาษาพูดมีพลังออกงามมีรู้จัก ถึงแม้ว่าภาษาจะมีระบบระเบียบอยู่ในขอบเขตจำกัด แต่ในการสร้างรูปประโยคใหม่ ๆ นั้น เจ้าของภาษา อาจสร้างประโยคขึ้นมาใช้ได้ มีจำนวนไม่รู้จบสิ้น โดยวิธีการนำคำที่มีอยู่ในภาษามาเรียบเรียงเข้าเป็นรูปประโยคต่าง ๆ

6. ภาษาพูดเกิดจากการเรียนรู้ ไม่มีใครรู้ภาษามาแต่กำเนิด แต่เป็นการเรียนรู้หลังจากเกิดมาแล้ว

7. ภาษาพูดมีลักษณะเป็นวัฒนธรรม มีการถ่ายทอดกันได้จากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลง และมีการเจริญเติบโต

ภาษามือ เทคนิคการสอนภาษามือ และลักษณะโครงสร้างของภาษา

ภาษามือ ความหมายของภาษามือที่นักการศึกษาทางด้านการศึกษาของเด็กหูหนวกตกลงและยอมรับว่าเป็นภาษาหนึ่งสำหรับติดต่อสื่อความหมาย ได้ให้ความหมายของภาษามือไว้ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา. 2536 : 3)

ภาษามือ คือ ภาษาสำหรับคนหูหนวก ใช้มือ สีสหน้า และกิริยาท่าทางประกอบในการสื่อความหมาย และช่วยถ่ายทอดอารมณ์แทนการพูด ภาษามือของแต่ละชาติมีความแตกต่างกัน เช่นเดียว

กับภาษาพูด ซึ่งแตกต่างกันตามขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และลักษณะภูมิศาสตร์ เช่น ภาษาจีน ภาษาออเมริกัน และภาษาไทย เป็นต้น ภาษามือเป็นภาษาที่เน้นการศึกษาทางด้านการศึกษาของคนหูหนวกตกลองและยอมรับกันแล้วว่าเป็นภาษาหนึ่งสำหรับติดต่อสื่อความหมายระหว่างคนหูหนวกกับคนหูหนวกด้วยกัน และระหว่างคนปกติกับคนหูหนวก

ภาษามือที่ใช้ในประเทศไทยสามารถจำแนกได้ดังนี้

1. ภาษามือไทย คือ ภาษามือที่ใช้กันมากในหมู่คนหูหนวกผู้ใหญ่และในชุมชนคนหูหนวก ภาษามือชนิดนี้อาจเทียบได้กับภาษาออเมริกัน (American Sign Language) ซึ่งเป็นภาษาที่คนหูหนวกอเมริกันใช้สื่อความหมายระหว่างกัน ภาษามือชนิดนี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นภาษาหนึ่งเช่นเดียวกับภาษาอื่น เช่น ภาษาอังกฤษ และฝรั่งเศส ซึ่งมีหลักภาษาของตนเอง และอาจจะแตกต่างไปจากหลักภาษาพูด และภาษาเขียนประจำชาติ

หนังสือภาษามือไทยชนิดนี้ได้แก่ หนังสือบทาบูรณภาษามือฉบับทดลองของชาร์ลส์ ไรล์ และ ม่านฟ้า สุวรรณรัตน์ (2522)

2. ภาษามือตามหลักภาษาไทย คือ ภาษามือที่ใช้กันมากในหมู่คนที่มีการได้ยินปกติในการสื่อสารติดต่อกับคนหูหนวกที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนสอนคนหูหนวก เนื่องจากภาษามือชนิดนี้เป็นภาษามือที่ใช้กันมากในโรงเรียนสอนคนหูหนวก ภาษามือชนิดนี้จึงมีคำศัพท์ทางวิชาการมาก ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร และแบบเรียนต่าง ๆ ที่ใช้สอนในโรงเรียน ภาษามือชนิดนี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ภาษามือประดิษฐ์

อนึ่ง ในการทำภาษามือชนิดที่ 2 นี้ ผู้ทำต้องทำภาษามือตามหลักไวยากรณ์ไทยอย่างครบถ้วนเช่นเดียวกับการพูดหรือการเขียนภาษาไทยนั่นเอง ตัวอย่างหนังสือภาษามือชนิดนี้ได้แก่ หนังสือภาษามือฉบับประยุกต์ไทย - อังกฤษ 1 ของ นิรันดร์ สันติตระกูล (2522)

3. ภาษามือประสม คือ ภาษามือที่ใช้กันมากในการสื่อความหมายระหว่างคนที่มีการได้ยินปกติกับคนหูหนวก หรือระหว่างผู้ที่มีความรู้ทางภาษามือ ซึ่งอาจมีการได้ยินปกติต้องการสื่อความหมายกันด้วยภาษามือเป็นกรณีพิเศษ ภาษามือชนิดนี้มีลักษณะเป็นภาษาประสมระหว่างภาษามือไทยที่คนหูหนวกใช้กับภาษาไทยที่คนมีการได้ยินปกติใช้สื่อสาร ภาษามือประสมเป็นภาษามือที่ใช้ในสภาพการสนทนาที่ไม่เป็นทางการ และเป็นทางการ (Woodward. 1980 and Liddel. 1980) การใช้ภาษามือประสมนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้ภาษามือของกลุ่มสนทนา เช่น

ถ้าผู้พูดเป็นคนพูดต้องการจะสื่อความหมายกับคนพูดที่มีความสามารถในการใช้ภาษามือน้อย คนพูดก็จะใช้ภาษามือประสมที่คล้ายกับภาษาตามหลักภาษาไทย ทั้งนี้เพื่อช่วยให้คนพูดเข้าใจ ข้อความที่ต้องการสื่อความหมายนั้นได้ชัดเจนที่สุดในตนเองเดียวกัน ถ้าผู้พูดเป็นผู้ที่มีการได้ยิน ปกติ และคู่สนทนาเป็นคนพูดที่ไม่เคยได้ศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาของคนพูด ผู้พูด ก็จะต้องใช้ภาษามือประสมที่มีลักษณะคล้ายกับภาษาไทยที่ช้กันมากในหมู่คนพูด เพื่อให้คนพูดที่เป็นคู่สนทนาเข้าใจได้ถูกต้องมากที่สุด สทอกกี (Stokoe, 1980) วูดเวิร์ด (Woodward, 1973) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางภาษาศาสตร์ของภาษามืออเมริกันได้กล่าวถึงแบบ การใช้ชนิดของภาษามือประสมว่า นอกจากจะเพื่อความเข้าใจแล้ว การเลือกใช้ภาษามือประสม ตามหลักภาษาไทย และตามหลักภาษาไทยยังแสดงถึงการปรับตัวเพื่อแสดงว่าเป็นพวกเดียวกัน โดยใช้ภาษาเดียวกันกับคู่สนทนาอีกด้วย

หนังสือภาษาไทยที่มีลักษณะภาษามือแบบประสม ได้แก่ หนังสือภาษามือของ คุณหญิงกมล ากรฤกษ์ (2509) หนังสือคู่มือประกอบหลักสูตรพิเศษสำหรับคนพูด "ภาษามือ" เล่ม 1 ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และหนังสือคู่มือสอนคนพูดเล่ม 2 (2526)

เทคนิคการสอนภาษามือ การสอนภาษามือให้กับเด็กพูด ผู้สอนจะต้องมีความรู้ และ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ภาษามือ ดังนี้ (มลิวลิย์ ธรรมแสง และคนอื่น ๆ. 2535 : 2 - 3)

1. หลักสำคัญในการทำภาษามือ

ในการทำภาษามือเพื่อสื่อความหมายมีหลักสำคัญคือ จะต้องเป็นท่าที่ท่าง่ายสะดวก รวดเร็ว มีความหมายใกล้เคียงธรรมชาติ และเหมาะสมกับหลักสรีรศาสตร์ ควรทำอย่างมีจังหวะ มีการเว้นระยะ ไม่ทำเร็วหรือช้าเกินไป และทำอยู่ในรัศมีสายตาสามารถมองเห็นได้ การทำ ท่ามือเดียวหรือสองมืออยู่ที่ระดับสายตาที่มองเห็น คือ ถ้าบริเวณหน้าอกทำมือเดียว ถ้าระดับต่ำกว่าสองมือ การทำท่ามือให้เข้าใจรวดเร็ว จำได้แม่นยำ ท่ามือนั้น ๆ ควรจะทำ ได้ง่าย ถ้าทำท่าสองมือ มือที่ถนัดจะเคลื่อนไหว ส่วนมืออื่นจะเป็นฐาน การทำท่ามือบริเวณศีรษะ หมายถึง ความคิด เช่น ฐึ่ ผัน ฉลาด บริเวณอก หมายถึง ความรู้สึก เช่น รัก เกสียศ ตีใจ ถ้าเป็นบริเวณลำตัวหมายถึง คำทั่วไป เช่น รองเท้า ชักผ้า

2. สีหน้าและการเคลื่อนไหวของใบหน้าจะทำให้การสื่อความหมายเข้าใจชัดเจนขึ้น เช่น

- 2.1 ปวดท้อง ปวดศีรษะ = ต้องแสดงสีหน้าด้วย
 2.2 การส่ายหน้า = ปฏิเสธว่า ไม่
 2.3 ขมวดคิ้ว = สงสัย ไรหรืออัม
 2.4 เลิกคิ้ว = คำถามที่ต้องการคำตอบว่า อะไร ?

สรุป ภาษามือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนหูหนวก เพราะเป็นวิธีสื่อความหมายให้เข้าใจซึ่งกันและกัน การแสดงสีหน้าและการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าหรือมือเป็นส่วนของหลักภาษามือ การทำภาษามือ บางคนทำได้สวยงาม บางคนทำได้น่าดู เช่นเดียวกับการแสดงกริยามารยาทของคนทั่วไปนั่นเอง ภาษามือมีวิวัฒนาการตามภาษาของคนปกติ เช่น มีคำว่า ทัศนศึกษา วิทยุ ทีวี วีดีโอ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ลักษณะโครงสร้างทางภาษา ประโยคภาษาไทยสามารถจำแนกได้เป็นรูปแบบไวยากรณ์ ชนิดของประโยค และโครงสร้างของประโยค ดังนี้ (วิจิตร ภาณุพงศ์. 2522 : 7 - 14)

โครงสร้างของภาษา หมายถึง ระเบียบส่วนหนึ่งของภาษา แต่ไม่ชำระ ระเบียบทั้งหมดในภาษา ในแต่ละภาษาจะมีระเบียบ ที่สังเกตได้โดยตรง เป็นระบบอยู่ 2 ระบบ ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะของภาษาพูดแต่ละภาษาได้ คือ

1. ระบบเสียง เป็นการจัดระเบียบของเสียง เป็นหน่วยเสียง เป็นพยางค์ และเป็นคำ
2. ระบบไวยากรณ์ แบ่งออกได้ 2 เรื่อง คือ
 - 2.1 การจัดระเบียบของหน่วยคำ เข้าเป็นระบบหน่วยคำ การประกอบรูปคำ หรือโครงสร้างของคำ
 - 2.2 การจัดระเบียบของคำเข้าเป็นระบบความสัมพันธ์ของคำ การประกอบรูปประโยค หรือโครงสร้างของประโยค

การแบ่งประโยคในภาษาพูดสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ประโยคเริ่ม และประโยคไม่เริ่ม โดยอาศัยความหมายของประโยค และสถานการณ์ที่ใช้ประโยคนั้น ๆ เป็นหลัก

วิธีที่ 2 แบ่งเป็น 4 ชนิด คือ ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม และประโยคเชื่อม โดยอาศัยลักษณะโครงสร้างของประโยคเป็นหลัก

การแบ่งประโยคภาษาพูดตามวิธีที่ 1 มีรายละเอียดดังนี้

1. ประโยคเริ่ม และประโยคไม่เริ่ม

1.1 ประโยคเริ่ม หมายถึง ประโยคที่ใช้เริ่มต้น บทสนทนาได้ เมื่อพูดแล้วผู้ฟังจะเข้าใจความหมายได้ทันที โดยไม่ต้องอาศัยคำพูดที่มาก่อน เช่น ขณะที่คุยกับเพื่อนคนหนึ่ง เราอาจเริ่มต้นสนทนาด้วยประโยค "เธอเคยไปเชียงใหม่ไหม" เพื่อนก็จะเข้าใจได้ทันที อย่างไรก็ตาม ประโยคเริ่มไม่จำเป็นต้องใช้ เริ่มบทสนทนา เสมอไป อาจใช้ตอนกลางของบทสนทนา ก็ได้

1.2 ประโยคไม่เริ่ม แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.2.1 ประโยคไม่เริ่มแบบปกติ ได้แก่ ประโยคไม่เริ่ม ใช้เริ่มต้นบทสนทนาไม่ได้ จะต้องใช้เป็นประโยคตาม

1.2.2 ประโยคไม่เริ่มแบบพิเศษ ได้แก่ ประโยคไม่เริ่ม ซึ่งใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ แต่ต้องใช้ในสถานการณ์พิเศษ

การแบ่งประโยคภาษาพูดตามวิธีที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

1. ประโยคสามัญ ประโยคซับซ้อน ประโยคผสม และประโยคเชื่อม

1.1 ประโยคสามัญ ได้แก่ ประโยคซึ่งมีส่วนประกอบเพียงส่วนเดียวหรือหลายส่วน ประโยคสามัญอาจเป็นประโยคเริ่ม หรือไม่เริ่มก็ได้

1.2 ประโยคซับซ้อน ได้แก่ ประโยคที่ประกอบด้วย อนุภาคต่างชนิดกันสองอนุภาค ขึ้นไป ประโยคซับซ้อนอาจจะมีโครงสร้างอย่างเดียวกับประโยคสามัญหรืออาจมีโครงสร้างเป็นแบบที่ต่างออกไป

1.3 ประโยคผสม ได้แก่ ประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาคหลัก ตั้งแต่สองอนุภาค ขึ้นไป และไม่สามารถวิเคราะห์หรือออกเป็นโครงสร้างแบบต่าง ๆ ได้ ประโยคผสมอาจจะเป็นประโยคเริ่มหรือไม่เริ่มก็ได้

1.4 ประโยคเชื่อม ได้แก่ ประโยคสามัญชนิดประโยคไม่เริ่ม ซึ่งขึ้นต้นด้วยคำเชื่อม

โครงสร้างของประโยคภาษาไทยสามารถแบ่งความหมายได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะในความหมายกว้าง หรือลักษณะในความหมายแคบ ถ้าใช้ในความหมายกว้าง หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำในประโยคทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องวลี หรือเรื่องการจําแนกคำเป็นหมวดคำชนิดต่าง ๆ แต่ในความหมายแคบจะหมายถึงเฉพาะเรื่องของประโยคเท่านั้น ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงลักษณะของประโยคสามัญที่เป็นประโยคเริ่ม เนื่องจากเป็นประโยคตามโครงสร้างพื้นฐานที่ใช้เริ่มต้นบทสนทนาได้ และจะกำหนดส่วนมูลฐานของประโยค โดยพิจารณาจากคำพูดที่เป็นประโยคสั้น ๆ ประกอบด้วยคำตั้งแต่สองคำไปจนถึงสี่คำเท่านั้น เป็นประโยคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยคำเพียงสองชนิด คือ คำนาม และคำกริยา

กำหนดส่วนมูลฐานของประโยคแบ่งเป็นการกำหนดส่วนมูลฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของคำนาม และการกำหนดส่วนมูลฐานของประโยค ซึ่งเป็นหน้าที่ของคำกริยา (วิจิตร ภาณุพงศ์. 2522 : 28 - 30)

1. การกำหนดส่วนมูลฐาน ซึ่งเป็นหน้าที่ของคำนาม ได้แก่

1.1 หน่วยประธาน (ป) คำนามในประโยค แบบที่ 1 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคอยู่ข้างหน้าคำกริยา จะเรียกว่าหน่วยประธาน

1.2 หน่วยกรรมตรง (ต) คำนามในประโยคแบบที่ 2 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคอยู่ข้างหลังคำกริยาจะเรียกว่า หน่วยกรรมตรง

1.3 หน่วยกรรมรอง (ร) คำนามคำสุดท้ายในประโยคแบบที่ 4 เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคจะเรียกว่าหน่วยกรรมรอง

2. การกำหนดส่วนมูลฐานของประโยคซึ่งเป็นหน้าที่ของคำกริยา ได้แก่

2.1 หน่วยกรรม (อ) คำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคโดยไม่มีหน่วยกรรมตรงตามหลัง ดังประโยคในแบบที่ 1 เรียกว่า หน่วยกรรม

2.2 หน่วยสกรรม (ส) คำกริยา เมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคโดยมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง ดังในประโยคแบบที่ 2 และ 3 จะเรียกว่า หน่วยสกรรม

2.3 หน่วยทวิกรรม (ท) คำกริยาเมื่อทำหน้าที่เป็นส่วนประโยคโดยมีทั้งหน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรองตามหลัง ดังในประโยคแบบที่ 4 จะเรียกว่าหน่วยทวิกรรม

ประโยคสามัญที่เป็นประโยคเริ่ม ประกอบด้วยคำตั้งแต่สองคำถึงสี่คำ ซึ่งถือว่ามีส่วนของประโยคตั้งแต่สองส่วนถึงสี่ส่วน มี 4 แบบ คือ

แบบที่ 1 ประโยคที่มีสองส่วนซึ่งประกอบด้วย คำนาม + คำกริยา เช่น

ก) ฉันทน์ รุ่ง

ข) พี่ นอน

แบบที่ 2 ประโยคที่มีสองส่วนประกอบด้วย คำกริยา + คำนาม เช่น

ก) ล้าง จาน

ข) กิน ข้าว

แบบที่ 3 ประโยคที่มีสามส่วนประกอบด้วย คำนาม + คำกริยา + คำนาม เช่น

ก) รถ ชน ต้นไม้

ข) พ่อ อ่าน หนังสือพิมพ์

แบบที่ 4 ประโยคที่มีสี่ส่วนประกอบด้วย คำนาม + คำกริยา + คำนาม + คำนาม

เช่น

ก) แม่ กิน ข้าว กับพ่อ

ข) ฉันทน์ พา น้อง ไปโรงพยาบาล

โครงสร้างทั้ง 4 แบบ อาจสรุปได้ดังนี้

แบบที่	โครงสร้าง	ประโยค
1 ประธาน อกรรม	(ป อ)	ฉันทน์ รุ่ง
2 สกรรม กรรมตรง	(ส ค)	กิน ข้าว
3 ประธาน สกรรม กรรมตรง	(ป ส ค)	รถ ชน ต้นไม้
4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง	(ป ท ค ร)	แม่ กิน ข้าว กับ พ่อ

ลักษณะโครงสร้างของภาษามือ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ดังนี้

1. ท่ามือ
2. ตำแหน่งของมือ
3. การเคลื่อนไหวของมือ
4. ทิศทางของฝ่ามือ

1. ท่ามือ การท่ามือเป็นรูปต่าง ๆ เช่น กางมือ ก้มมือ เขยียดนิ้วใดนิ้วหนึ่ง เป็นต้น ท่ามือที่แตกต่างกัน แม้จะท่าที่ตำแหน่งที่มีการเคลื่อนไหว และทิศทางของฝ่ามือ เหมือนกันก็จะทำให้ความหมายของท่าภาษามือนั้นแตกต่างกัน เช่น ท่า 5 ท่า 1 ท่า 6

2. ตำแหน่งของมือ ท่ามือที่มีรูปของท่ามือเหมือนกัน ถ้าท่าที่ตำแหน่งต่างกัน จะให้ความหมายต่างกัน เช่น รู เป็นท่านิ้วชี้ จรดที่ ขมับ ส่วน ท่า ฉัน เป็นท่านิ้วชี้ เช่นเดียวกัน แต่ท่าท่ามือนั้นที่ หน้าอก

3. การเคลื่อนไหวของมือ การที่ท่ามือเหมือนกัน ท่าที่ตำแหน่งเดียวกัน แต่ถ้ามีการเคลื่อนไหวที่ต่างกันได้ จะทำให้มีความหมายต่างกัน เช่น ที่โหน เป็นท่านิ้วชี้ ท่าที่ตำแหน่งข้างลำตัว สายมือโอบมา หมายถึง ที่โหน ส่วนท่ามือเหมือนกันท่าบริเวณที่เดียวกัน แต่ส่วนมือเป็นแบบหมุน แปลว่า ไปเที่ยว

4. ทิศทางของฝ่ามือ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญของท่ามืออีกส่วนหนึ่งที่แตกต่างกัน แล้วจะทำให้ความหมายของท่าภาษามือนั้น แตกต่างออกไป เช่น การหันฝ่ามือเข้ากับการหันฝ่ามือออกจากตัวผู้พูด ในท่า ของฉัน กับท่า ของคุณ โดยใช้ท่ามือที่เป็นท่า 5 นิ้ว ท่าที่บริเวณระดับอกของผู้ท่าท่า โดยมีการเคลื่อนไหวเหมือนกัน ต่างกันเพียงทิศทางของฝ่ามือ ของฉัน ฝ่ามือหันเข้าหาตัวผู้ท่าท่าภาษามือ ส่วนของคุณ หันฝ่ามือสู่ผู้ที่ถูกพูดถึงเท่านั้น

ระเบียบภาษาของภาษามือประกอบด้วยท่ามือ ซึ่งเป็นการท่าท่ามือมาเรียงเป็นประโยค การเคลื่อนไหวของมือ และทิศทางของการเคลื่อนไหว รวมทั้งการใช้สีหน้าท่าทางประกอบภาษามือไทย ได้เน้นพื้นฐานการท่าภาษามือมาจากอเมริกา การท่าท่ามือจึงมีความใกล้เคียงกัน ซึ่งความหมายของภาษามืออเมริกัน หมายถึง ลักษณะการเคลื่อนไหว ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของภาษามืออเมริกัน ถ้าทิศทางของการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไป รวมทั้งการเคลื่อนไหวที่ใบหน้า และการแสดงออกทางสีหน้าด้วย เนื่องจากบริเวณใบหน้าเป็นส่วนที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด (มลิวัลย์ ธรรมแสง. 2528 : 280 - 288) ในชั้นการสนทนาที่สลับซับซ้อน เช่น ชั้นประโยคในภาษามืออเมริกันจะพบการท่าท่าภาษามือมีความไวเท่ากับสายตามนุษย์ กล่าวคือ การเคลื่อนไหวเป็นลักษณะสำคัญของภาษามือ สายตาของคนเราจะมีไวต่อการเคลื่อนไหวต่าง ๆ และในภาษามือนั้น การเคลื่อนไหวที่ต่างกันได้มีความหมายแตกต่างกัน ดังนั้นในลักษณะเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อไวยากรณ์ของภาษามือ ซึ่งอาจจะสรุปได้ว่าการเคลื่อนไหวเป็นสัญญาณไวยากรณ์อย่างหนึ่งภาษามืออเมริกัน

ตัวอย่าง คำที่เป็นชื่อสีต่าง ๆ ในภาษามืออเมริกันนั้น ทำท่าในบริเวณเป็นกลาง คือ ในระดับสายตา เช่น "Blue" "Green" "Yellow" และ "Purple" ซึ่งจะมีการเคลื่อนไหวพื้นฐานเพียงเล็กน้อย ในลักษณะการเลื่อนมือไปข้างหน้าแล้วเลื่อนกลับในตัวอย่างคำว่า (Blue" ถ้าการเคลื่อนไหวเปลี่ยนเป็นเร็วขึ้นแล้วยกมือขึ้นสูง จะมีความหมายเป็น "Bright Blue" ถ้าท่ามือเปลี่ยนเป็นช้า และท่ามือต่ำลงความหมายจะเปลี่ยนไป "Deep Blue" แต่ถ้าท่ามือเคลื่อนไหวเบา ๆ ซึ่งมีความหมายว่าเป็น "Light Blue" ซึ่งในภาษาอังกฤษต้องใช้คำคุณศัพท์แทน ภาษามืออเมริกันใช้การเคลื่อนไหวในอัตราแตกต่างกัน เป็นระเบียบของภาษามือ เพื่อสื่อความหมายของสีที่แตกต่างกันเป็นต้น ส่วนคำกริยาในภาษามืออเมริกันนั้น จากการศึกษาพบว่า การเคลื่อนไหวที่ต่างกันก็เป็นสิ่งสำคัญเหมือนกัน การเคลื่อนไหวเบื้องต้นของคำว่า "Give" ถ้ามีการเคลื่อนไหวออกจากตัวผู้พูดจะมีความหมายว่า "I give you" ถ้าเปลี่ยนท่าโดยท่าทำมือเคลื่อนเข้าหาตัวผู้พูดจะแปลว่า "You give me" ถ้าท่าทำมือออกจากตัวผู้พูดไปข้าง ๆ แปลว่า "I give her/him" ดังนั้นถ้าทิศทางของการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงไปความหมายของคำก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย สิ่งสำคัญในภาษามือนอกจากทิศทางยังมีอย่างอื่นอีก เช่น เราสามารถเพิ่มการเคลื่อนไหวที่ยากสลับซับซ้อนเข้าไปได้อีก ตัวอย่างเช่น ในภาษามือคำว่า "Give" ถ้าผู้ทำท่าทำให้ออกจากตัวผู้พูดหลาย ๆ ครั้ง ทำนั้นจะหมายความว่า "I give to many People" ถ้าท่าทำ "Give" แต่เปลี่ยนการเคลื่อนไหวในลักษณะท่าทำหวานหรือวาควมือไปข้างหน้า เป็นวงโค้ง ซึ่งทำนี้มีความหมายเป็นพหูพจน์ คือ "I give to everyone" คำกริยาในภาษามืออเมริกันก็เช่นกัน จะมีการเคลื่อนไหวที่แน่นอนหรือเฉพาะเพื่อใช้บอกเวลาต่าง ๆ กัน ตัวอย่างเช่น ถ้าเพิ่มการทำท่าเคลื่อนไหว เป็นวงกลมเข้ากับท่า "Stand" หรือ "Sit" จะมีความหมายว่า "การยืนหรือนั่งเป็นเวลานาน" หรือการเคลื่อนไหวอีกแบบหนึ่งที่มีลักษณะเคลื่อนไหวข้างหน้า และเลื่อนกลับอย่างรวดเร็วเข้ากับท่าภาษามือใด ๆ ท่าภาษามือนั้นจะมีความหมายว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นอยู่ซ้ำแล้วซ้ำอีก ตัวอย่างเช่น ท่าภาษามือในคำว่า "Sick" "Go" "Tell" ถ้าบวกท่าทำซ้ำ ๆ ดังกล่าวนั้นเข้ากับท่าภาษามือเดิมความหมายของคำนั้น ๆ จะเปลี่ยนไป เช่น "To become sick often" "To go some place many times. Or To tell someone many times" เราจะเห็นได้ว่าในท่าภาษามือนั้น ถ้าเพิ่มการเคลื่อนไหวอื่น ๆ เข้าไปกับท่าเดิมแล้ว จะทำให้ความหมายของคำเดิมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ตรงกันข้ามกับในภาษาอังกฤษ ซึ่งจะต้องมีการเติมคำอีกคำหนึ่งเข้ากับคำเดิม เพื่อจะเปลี่ยนความหมาย เช่น เวลาพูดภาษาอังกฤษจะต้องพูดว่า "Deep

blue" "You give me" "I give to many people" "I sit for a long time" "I become sick often" หลักไวยากรณ์ภาษามืออีกอย่างหนึ่งคือ สีหน้าของผู้ทำภาษามือ ซึ่งเป็นข้อมูลทางภาษาศาสตร์ ผู้รับฟังจะมองหน้าผู้ทำท่าเพราะว่าบริเวณใบหน้าเป็นส่วนมองเห็นได้ชัดเจนที่สุด ถึงแม้ว่าการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อที่บริเวณใบหน้าจะสามารถเคลื่อนไหวได้น้อยกว่าการเคลื่อนไหวของมือ และแขนก็ตาม การเคลื่อนไหวบนใบหน้าก็ยังมองเห็นได้ชัดกว่า สรูปภาษามือเป็นภาษาของคนหูหนวก ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนคือ ท่าคำศัพท์ในภาษามือ และระบบไวยากรณ์ ซึ่งท่าคำศัพท์ภาษามือนั้นมีโครงสร้างสำคัญ 4 ประการคือ ท่ามือ ตำแหน่งของมือ การเคลื่อนไหวของมือ และทิศทางของฝ่ามือ ส่วนระบบไวยากรณ์ของภาษามือนั้น คือ การใช้สีหน้า ท่าทางตลอดจนการเคลื่อนไหว และทิศทางของการทำท่าภาษามือนั้นในการสื่อความหมายให้สมบูรณ์

การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษาไทย และทฤษฎีไวยากรณ์ทางภาษาพูด

การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษาไทย สิ่งที่จะต้องพิจารณาเพื่อวิเคราะห์มีดังนี้ คือ (ปรีชา ทิชนพงศ์. 2523 : 132 - 134) ชนิดของประโยค ส่วนประกอบของประโยค และ โครงสร้างของประโยค

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ประโยค ระบบกลุ่มคำ หรือโครงสร้างประโยคภาษาไทยเป็นเรื่องที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำที่เรียงกันอยู่ในประโยคเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องพิจารณาที่ละขั้นดังนี้

- ขั้นที่ 1 พิจารณาทั้งประโยคว่า คำ หรือกลุ่มคำนั้นเป็นประโยคชนิดใด
- ขั้นที่ 2 พิจารณาหน่วยประโยค ว่ามีหน่วยประโยคประเภทใดบ้าง
- ขั้นที่ 3 พิจารณาส่วนประกอบของหน่วยประโยคประเภทต่าง ๆ ว่าเรียงลำดับกันเป็น

โครงสร้างแบบใด

ทฤษฎีไวยากรณ์ทางภาษาพูด

ตามทัศนะของนักภาษาศาสตร์ ระบบเสียงในภาษาแยกไปจากระบบไวยากรณ์ภาษาทุกภาษามีระบบระเบียบหลายอย่างที่สอดคล้องกันโดยธรรมชาติ จึงมีผลทำให้เกิดทฤษฎีต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยมีอยู่ 3 ทฤษฎี คือ (สมชาย ลาควน. 2526 : 15 - 16)

1. ทฤษฎีไวยากรณ์กลุ่มดั้งเดิม
2. ทฤษฎีไวยากรณ์กลุ่มโครงสร้าง
3. ทฤษฎีไวยากรณ์กลุ่มปริวรรต

ในที่นี้จะกล่าวถึงทฤษฎีไวยากรณ์กลุ่มโครงสร้าง เนื่องจากผู้วิจัยต้องการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างไวยากรณ์ภาษาไทยมีรายละเอียดดังนี้คือ

ในคริสต์ทศวรรษที่ 20 นักไวยากรณ์กลุ่มโครงสร้างได้นำเอาวิธีการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาศึกษา แทนการศึกษาในแนวดั้งเดิม ซึ่งยึดแนวทางปรัชญาเป็นหลักสำคัญเลโอนาร์ด บลูมฟิลด์ (Leonard Bloomfield) ชาวอเมริกัน และนักภาษาศาสตร์คนอื่น ๆ ได้ร่วมกันจัดตั้งทฤษฎีนี้ขึ้นมาตามแนวความคิดเดิมของนักภาษาศาสตร์ชาวสวิสเซอร์แลนด์ ชื่อ De Saussure เป็นผู้ริเริ่มแบ่งภาษาออกเป็น 3 ส่วนคือ La Parole La Langage และ La Langue

La Parole คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่คนใช้ภาษาพูดออกมา รวมทั้งการออกเสียง การเลือกคำ และการสร้างประโยค

La Langage คือ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของภาษาที่คนพูดออกมา ฉะนั้น La Langage จะเท่ากับ กฎ + La Parole

La Langue คือ La Langage - La Parole ซึ่งจะเหลือแต่กฎเท่านั้น และกฎดังกล่าวสามารถนำมาศึกษาได้ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

หลักความคิดของนักไวยากรณ์กลุ่มโครงสร้างโดยทั่ว ๆ ไป มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเรื่องหน่วยเสียง หน่วยคำ และวิธีการนำคำเข้าเป็นประโยค
2. ยึดภาษาพูดเป็นหลัก โดยถือว่าภาษาเขียนนั้นไม่ใช่ภาษาที่แท้จริงแต่เป็นเพียง

สัญลักษณ์ที่คิดขึ้นมาแทนคำพูดเท่านั้น

3. มีวิจิตรภาค เช่นเดียวกับกลุ่มดั้งเดิม
4. เชื่อว่าทุกภาษาต่างมีเอกลักษณ์เป็นของตนเองไม่มีลักษณะที่เรียกว่าสากล
5. การแบ่งชนิดของคำ ไม่ยึดเอาความหมายเหมือนกลุ่มดั้งเดิม แต่จะใช้วิธีการแทน

ที่เป็นหลักสำคัญ

6. แบ่งคำในภาษาออกเป็น 2 ประเภท คือ คำหลัก และคำประกอบคำหลัก คือ คำที่ทุก ๆ ภาษาในโลกนี้ต่างก็มีเหมือนกัน เช่น คำนาม คำกริยา ฯลฯ ส่วนคำประกอบนั้นเป็นคำที่ช่วยให้ประโยคสมบูรณ์ คำชนิดนี้จะมิมีในบางภาษา เช่น ในภาษาไทยไม่มีคำอาร์ตีเกิลเหมือนในภาษาอังกฤษ ส่วนในภาษาอังกฤษก็จะมีคำลงท้าย เช่น ค่ะ ขวาเหมือนกับในภาษาไทย

7. มีการวิเคราะห์ประโยคแบบ การวิเคราะห์ ส่วนประชิด เป็นการวิเคราะห์ ประโยค วลี โดยการแยกออกเป็น ส่วนต่าง ๆ แล้วแสดงความสัมพันธ์ของทั้งสองส่วนที่แยกออกไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษามือ

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟัสฟิลด์ (Fusfeld. 1955 : 24) ซิมมอน (Simmons. 1962 : 17) และ มีวัวร์ (Moores. 1970 : 21) สรุปว่าประโยคที่เด็กหูหนวกเขียนจะเป็นประโยคง่าย ๆ สั้น ๆ คำที่เขียนในแต่ละประโยคส่วนใหญ่มักจะ เขียนติดกัน และการเรียงลำดับคำในประโยค จะเรียงคิดหลักการใช้ภาษา

ซิมมอน (Simmons. 1959 : 240) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนของเด็ก หูหนวก จำนวน 54 คน และเด็กปกติ จำนวน 112 คน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทาง ภาษาเขียน ซึ่งมีรูปภาพเป็นตัวเร้าเป็นเครื่องมือจากการศึกษาพบว่า เด็กหูหนวกจะเขียน ประโยค และใช้คำศัพท์อย่างฟุ่มเฟือย และเขียนคำซ้ำ ๆ กัน ถึงแม้ว่าเด็กหูหนวกจะเขียน ประโยคได้ถูกและเข้าใจความหมาย แต่การเขียนประโยคจะขาดความสมบูรณ์ เช่น เด็กผู้หญิง ไรนลูนบอลให้เด็กผู้ชาย เด็กผู้ชายตีลูกบอลไปที่กระจก และกระจกแตก แม่ได้ยินเสียงเด็กผู้ชาย ท้ากระจกแตก แม่เห็นกระจกแตก เธอไปดูการเล่นลูกบอล

จากผลการศึกษาของ ไมเคิลบัสท์ (Myklebust. 1964 : 288 - 290) ในด้าน จำนวนคำต่อประโยค หรือความยาวของประโยคกับตัวแปรต่าง ๆ พบว่า ความแตกต่างระหว่าง เด็กหูหนวกกับเด็กปกติมีนัยสำคัญสูงที่ทุกระดับอายุ โดยที่เด็กหูหนวกจะน้อยกว่าเด็กปกติ จำนวน ประโยคที่เด็กหูหนวกเขียนมีน้อยกว่าเด็กปกติ เด็กหูหนวกมักเขียนประโยคสั้นกว่า ใช้คำง่าย ๆ และเป็นประโยคไม่ซับซ้อน เด็กหูหนวกจะใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคที่ใช้ก็สั้น เนื่องจากขาดความ เข้าใจภาษา

ชเลสซิงการ์ และ เมโด (Schlesinger. and Meadow. 1972) ได้ให้รายละเอียด เกี่ยวกับเด็กที่ใช้ภาษามือ ซึ่งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ใช้ภาษามือ พบว่า

1. เด็กปกติใช้ภาษามือควบคู่กับภาษาพูด

2. ภาษาพูดของเด็กดีขึ้น เมื่อเด็กสามารถเข้าใจภาษามือดีขึ้น

3. ปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสารโดยภาษามือระหว่างแม่และเด็กจะช่วยลดความเครียด และความคับข้องใจลง

แบททิสัน (Battison. 1974) ได้ศึกษาเพิ่มเติมว่า ถ้าเปรียบเทียบภาษามือที่ใช้ในปี ค.ศ. 1913 กับภาษามือในปี ค.ศ. 1978 จะพบว่าภาษามือเก่านั้น มีท่าภาษามือจำนวนมากที่ทำท่าบริเวณเอว และหน้าอก แต่ปัจจุบันท่าเหล่านั้นได้เลื่อนขึ้นมาทำท่าบริเวณหน้าอกส่วนบน หรือบริเวณลำคอแทน จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงท่าภาษามือในสมัยก่อนก็ดี จำนวนท่ามือตามบริเวณต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้ทราบได้ว่า การทำภาษามือมีแนวโน้มที่จะทำท่ามือบริเวณอกลำบหน้าให้มากที่สุด หรือทำท่าภาษามือบริเวณที่มีการมองเห็นได้ชัดเจนที่สุด ดังนั้น ภาษามืออเมริกัน จึงได้ปรับปรุงโดยการพยายามทำท่ามือ ในบริเวณที่สายตาสามารถมองเห็นได้ ชัดเจนให้มากยิ่งขึ้น

บอร์นสไตน์ (Bornstein. 1978) ได้ทำการศึกษาเด็กหูหนวกอายุ 4 ขวบ จำนวน 20 คน ซึ่งเด็กเหล่านี้ใช้ภาษามืออังกฤษเป็นเวลานาน 4 ปี เมื่อทดสอบภาษาประจำมือที่ได้คือ เด็กหูหนวกเหล่านี้มีการเรียนรู้ศัพท์ก้าวหน้าขึ้น

สโตกกี (Stokoe. 1978) ได้ศึกษา และนับท่าภาษามืออเมริกัน จากพจนานุกรม ภาษามืออเมริกัน พบว่า มีภาษามือจำนวนมากที่ทำท่าบริเวณบหน้า และลำคอ มากกว่าบริเวณ หน้าอก และเอว

จำนวนของท่าภาษามือใน 2 บริเวณ ได้แก่

บริเวณศีรษะ และลำคอ	465 ท่า
บริเวณลำตัว	141 ท่า
รวม	606 ท่า

นอร์แดง (ศรียา - นิยมธรรม. 2535 : 127 ; อ้างอิงมาจาก Nordin. 1981) รายงานว่า ผลการศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน จำนวน 23 คน ที่ประเทศสวีเดน พบว่า การใช้ภาษามือมีส่วนช่วยเร่งพัฒนาการทางภาษา และช่วยให้เด็กได้ใช้การได้ยินที่เหลืออยู่ เนื่องจาก ภาษามือช่วยให้เข้าใจความหมายของเสียง ผลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่าเป็นการดี ที่จะนำเอา ภาษามือเข้ามาใช้โดยเร็ว ในการสื่อสารกับเด็กหูหนวก เพื่อที่จะได้ไม่สูญเสียเวลาที่สำคัญในการสื่อสาร

คอลแมน (ศรียา นิยมธรรม. 2535 : 129 ; อ้างอิงมาจาก Dolman. 1983) ได้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่พ่อแม่ใช้ภาษามืออย่างสม่ำเสมอ จะมีความเข้าใจโครงสร้างภาษา และมีทักษะในการใช้ภาษาก้าวหน้ากว่า เด็กที่พ่อแม่ไม่ได้ใช้ภาษามือ

งานวิจัยในประเทศไทย

ราตรี บิตาวรานนท์ (2525 : 48 - 57) ได้ศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน จำนวนคำต่อประโยค และไวยากรณ์ของประโยค ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยใช้แบบทดสอบการเขียนจำนวนคำต่อประโยค และไวยากรณ์ของประโยคเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีสภาพการเรียนในระดับชั้นเรียนแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยด้านพัฒนาการทางภาษา ด้านการเขียนจำนวนคำต่อประโยค และไวยากรณ์ของประโยคแตกต่างกัน

พูนศักดิ์ ภูริปริชา (2528 : 50 - 54) ได้ศึกษาความสามารถด้านจำนวนคำต่อประโยค ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่างกัน พบว่า นักเรียนหูหนวกที่มีความสามารถในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ มีความสามารถด้านการเขียนจำนวนคำต่อประโยคไม่แตกต่างกัน

ด้านการเขียนประโยคพบว่า นักเรียนหูหนวกที่มีความสามารถในการอ่านสูงมีความสามารถด้านการเขียนประโยคมากกว่านักเรียนหูหนวกที่มีความสามารถในการอ่านปานกลาง และต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ปานกลาง และต่ำมีความสามารถด้านการเขียนประโยคไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า ลักษณะการเขียนประโยคหรือปริมาณการเขียนจำนวนคำต่อประโยคจะสัมพันธ์กับภาษามือที่นักเรียนทำ โดยที่นักเรียนหูหนวกจะเขียนตามรูปประโยคที่นักเรียนทำภาษามือ ดังนั้น ภาษามือและภาษาเขียนของนักเรียนหูหนวกจึงมีความสอดคล้องกัน

คณะดำเนินงานจัดการประชุม "ภาษามือไทยวันนี้ และวันหน้า" (สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2536) ได้จัดทำโครงการรณรงค์ การวิเคราะห์ ไวยากรณ์ของภาษามือไทย โดยเก็บข้อมูลจากโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ โรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนนทบุรี โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก โรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย และกรมประชาสัมพันธ์ ผลปรากฏดังนี้

จากรายงานการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับไวยากรณ์ของภาษามือ ของ 5 หน่วยงาน
ดังนี้

1. หน่วยงานที่เก็บข้อมูล

- 1.1 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนนทบุรี
- 1.2 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก
- 1.3 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 1.4 สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
- 1.5 กรมประชาสงเคราะห์

ทุกหน่วยงานใช้ "แบบสอบถามเกี่ยวกับไวยากรณ์ของภาษามือไทย โดยเลือกใช้ประโยค
ตัวอย่างเพียง 45 ประโยค ซึ่งแบ่งตามลักษณะประเภทของประโยคได้เป็น 9 กลุ่ม คือ

1. ประโยคบอกเล่าความเดียว ได้แก่

1) พ่อมีลูกหมา	8) พ่อตื่น
2) พ่อเป็นหมอ	9) พ่อกินข้าว
3) พ่ออยู่บ้าน	10) พ่อดูหมา
4) เขาอยู่ภาคเหนือ	11) ส้อมอยู่บนโต๊ะ
5) พ่อเล่นดนตรี	12) ส้อมอยู่ใต้โต๊ะ
6) พ่อให้เงินฉัน	13) ส้อมอยู่ในตู้
7) ฉันให้เงินพ่อ	

2. ประโยคบอกเล่าความรวมกันได้แก่

14) เธอและฉันมีลูกหมา	17) เธอและฉันกินข้าว
15) เธอและฉันอยู่กรุงเทพฯ	18) เธอและฉันดูเบ็ด
16) เธอและฉันเล่นวิ่งแข่ง	

3. ประโยคปฏิเสธ ได้แก่

19) พ่อไม่มีลูกหมา	20) พ่อไม่ได้เป็นหมอ

4. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "ใคร" อยู่ท้ายประโยค ได้แก่

21) พ่อให้เงินใคร	22) พ่อตีใคร

5. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "ใคร" อยู่ต้นประโยค ได้แก่

23) ใครมีลูกหมา	27) ใครให้เงินฉัน
24) ใครเป็นหมอ	28) ใครดีฉัน
25) ใครอยู่ที่บ้าน	29) ใครกินข้าว
26) ใครเล่นดนตรี	
6. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่ท้ายประโยค ได้แก่

30) แดงมีอะไร	34) แม่เล่นอะไร
31) แดงเป็นอะไร	35) พ่อทำอะไร
32) แดงทำงานอะไร	36) พ่อกินอะไร
33) พ่อเล่นอะไร	37) พ่อดูอะไร
7. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่ต้นประโยค ได้แก่

38) อะไรอยู่บนโต๊ะ	40) อะไรอยู่ใต้โต๊ะ
39) อะไรอยู่ในโต๊ะ	
8. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่กลางประโยค ได้แก่

41) พ่อทำอะไรฉัน	
------------------	--
- 9) ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อยู่ไหน" ได้แก่

42) พ่ออยู่ไหน	44) ปากกาอยู่ไหน
43) ส้อมอยู่ไหน	45) ดินสออยู่ไหน

โดยทุกหน่วยงานใช้วิธีการเก็บข้อมูลเหมือนกัน คือ บอกให้ผู้ให้ข้อมูล อ่านประโยค ตัวอย่าง แล้วทำท่าประโยคภาษามือที่มีความหมายเหมือนประโยคตัวอย่างแต่ตรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดนนทบุรี ได้ใช้รูปภาพ สถานการณ์จริง การเล่นบทบาทสมมุติการสนทนาซักถาม และการเขียนรูปประโยคให้ดู เพื่อช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลเข้าใจความหมายของประโยคด้วย และผู้วิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ลักษณะไวยากรณ์ของประโยคภาษามือของแต่ละประโยค โดยเปรียบเทียบว่า ประโยคภาษามือมีไวยากรณ์ และความหมายเหมือนประโยคตัวอย่าง ซึ่งเป็นประโยคภาษาพูดหรือไม่ แล้วนับจำนวนคนในแต่ละหน่วยงาน ทั้งที่ทำท่าภาษามือโดยมีไวยากรณ์เหมือน และไม่เหมือนภาษาพูด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

จำนวนประโยคที่ผู้ให้ข้อมูลทำท่าภาษามือ เหมือนไวยากรณ์ของภาษาพูดคิดเป็นจำนวน ร้อยละ 42.2 ผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำท่าประโยคภาษามือ โดยจะใช้ไวยากรณ์ไม่เหมือนภาษาพูดนั้น ส่วนใหญ่ทำท่าประโยคภาษามือ แต่ละประโยคโดยจะใช้ไวยากรณ์ที่ไม่เหมือนกัน คิดเป็นจำนวน ร้อยละ 52.9 - 100 และลักษณะเด่นของประโยคภาษามือ ที่ใช้ไวยากรณ์ต่างจากภาษาพูด แต่มีผู้ให้ข้อมูลกลุ่มหนึ่งเข้าใจเหมือนกัน คือ ไม่มีคำกริยา ไม่มีคำบุพบท คำกริยาอยู่ท้ายประโยค ใช้คำที่เป็นกรรมขึ้นต้นประโยค คำปฏิเสธไว้ท้ายประโยค คำ "อะไร" และ "ใคร" ไว้ท้าย ประโยค แต่คำ "อยู่ไหน" ขึ้นต้นประโยค เป็นต้น

สำหรับลักษณะประโยคภาษามือที่มีไวยากรณ์ต่างจากประโยคภาษาพูด แต่มีผู้ให้ข้อมูล กลุ่มหนึ่งเข้าใจเหมือนกันนั้น จะเห็นได้ว่ามีลักษณะหลากหลายมาก โดยประโยคแต่ละประเภทมี ลักษณะเด่น ดังนี้

1. ประโยคบอกเล่าความเดียว มีลักษณะเด่น ดังนี้
 - 1.1 คำกริยาอยู่ท้ายประโยค
 - 1.2 ไม่มีคำกริยา
 - 1.3 ขึ้นต้นประโยคด้วยคำที่เป็นกรรม
 - 1.4 ไม่มีคำบุพบท
2. ประโยคบอกเล่าความรวม มีลักษณะเด่นดังนี้

คำกริยาอยู่ท้ายประโยค
3. ประโยคปฏิเสธ มีลักษณะเด่นดังนี้

คำปฏิเสธอยู่ท้ายประโยค
4. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "ใคร" อยู่ท้ายประโยค

ไม่มีลักษณะเด่น
5. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "ใคร" อยู่ต้นประโยคมีลักษณะเด่นดังนี้

คำว่า "ใคร" อยู่ท้ายประโยค
6. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่ท้ายประโยคมีลักษณะเด่นดังนี้

คำที่ประธานอยู่ท้ายหรือกลางประโยค
7. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่ต้นประโยคมีลักษณะเด่นดังนี้

คำว่า "อะไร" อยู่ท้ายประโยค

8. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "อะไร" อยู่กลางประโยคมีลักษณะ เด่นดังนี้
คำว่า "อะไร" อยู่ติดกับประธาน
9. ประโยคคำถามที่ใช้คำว่า "ที่ไหน" มีลักษณะ เด่นดังนี้
คำว่า "ที่ไหน" อยู่ต้นประโยค และลงท้ายประโยคด้วยคำว่า "อยู่"

ในการวิเคราะห์ไวยากรณ์ภาษามือครั้งนี้มีข้อน่าสังเกตว่า ผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำทำประโยคภาษามือไม่เหมือนไวยากรณ์ของประโยคภาษาพูด และใช้ไวยากรณ์ภาษามือ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันมาก ผู้ให้ข้อมูลดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ซึ่งทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนโสตศึกษา และมีอายุน้อยกว่า 20 ปี

ส่วนผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับไวยากรณ์ภาษามือของโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ผลปรากฏดังนี้

1. ผู้เก็บข้อมูลได้เลือกประโยคบอกเล่าความเดียว ที่มีลักษณะไวยากรณ์ต่าง ๆ กันรวม 10 ประโยค แล้ววาดภาพให้มีความหมายเหมือนประโยคตัวอย่างดังนี้
 - 1.1 ฉันเล่นบิงปอง
 - 1.2 ฉันเล่นฟุตบอล
 - 1.3 พ่อให้เงินฉัน
 - 1.4 ครูตีฉัน
 - 1.5 น้องกินข้าว
 - 1.6 น้องดูปลาในตู้
 - 1.7 น้องดูลิงบนต้นไม้
 - 1.8 ดินสออยู่บนโต๊ะ
 - 1.9 สมุดอยู่ใต้โต๊ะ
 - 1.10 จดหมายอยู่ในตู้
2. ผู้เก็บข้อมูลให้นักเรียนดูภาพทีละภาพ แล้วทำทำประโยคภาษามือให้มีความหมายตรงกับแนวคิดของภาพนั้น โดยการทำทำประโยคภาษามือให้ผู้เก็บข้อมูลดู แล้วผู้เก็บข้อมูลจึงเขียนประโยคตรงกับความหมายของทำภาษามือไว้ได้ภาพ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ลักษณะไวยากรณ์ของประโยคภาษามือแต่ละประโยคโดยเปรียบเทียบว่าประโยคภาษามือมีไวยากรณ์

และความหมายเหมือนประโยคตัวอย่าง ซึ่งเป็นภาษาพูดหรือไม่ แล้วนับจำนวนประโยคใน
ที่นักเรียนทำภาษามือโดยมีไวยากรณ์เหมือน และไม่เหมือนภาษาพูด ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์
ได้ดังนี้

จำนวนประโยคที่นักเรียนทำภาษามือเหมือนไวยากรณ์ของภาษาพูด คิดเป็น
จำนวนร้อยละ 60.5 และจำนวนประโยคที่นักเรียนทั้งหมดทำภาษามือเหมือนไวยากรณ์ของ
ประโยคภาษาพูดไม่ได้เพิ่มขึ้นตามชั้นเรียน ส่วนนักเรียนซึ่งทำประโยคภาษามือโดยใช้ไวยากรณ์
ไม่เหมือนภาษาพูดนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.8 - 100 ทำทำประโยคภาษามือแต่ละประโยค
โดยเรียงลำดับทำภาษามือในแต่ละประโยคไม่ซ้ำกัน นอกจากนั้นลักษณะเด่นของประโยคภาษามือ
ที่ใช้ไวยากรณ์ต่างจากภาษาพูดที่นักเรียนกลุ่มหนึ่งใช้เหมือนกัน คือ ไม่มีคำกริยาและ/หรือคำบุพบท

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนทุนวทกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ที่มีระดับสติปัญญาปกติ ไม่มีคามพิการอื่น ๆ แทรกซ้อน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทุนวทกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีระดับสติปัญญาปกติ และไม่มีคามพิการอื่น ๆ แทรกซ้อนของโรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ประจำปีการศึกษา 2537 จำนวน 120 คน ได้จากนักเรียนของโรงเรียนเศรษฐเสถียร จำนวน 69 คน และโรงเรียนโรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ จำนวน 51 คน สาเหตุที่เลือกเพราะโรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ เป็นโรงเรียนที่สอนโดยใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อสาร และเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ

1. สื่อสำหรับการสื่อสาร
2. แบบวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ

1. สื่อสำหรับการสื่อสาร ประกอบด้วยรูปภาพ ประกอบประโยคตามโครงสร้างทั้ง 4 แบบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวาดภาพ เพื่อแสดงความหมายประกอบประโยค จำนวน 20 ภาพ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ วิชาภาษาไทย จำนวน 3 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำในการวาดภาพประกอบประโยค 20 ประโยค

1.2 ผู้วิจัยนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาวาดภาพประกอบแต่ละประโยค โดยให้นางสาวสถาพร ลาเทียน ซึ่งเป็นคนหูหนวกที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเศรษฐเสถียร เป็นผู้วาดภาพประกอบประโยค จำนวน 20 ภาพ

1.3. ผู้วิจัยนำภาพประกอบประโยค จำนวน 20 ภาพ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนนักเรียนหูหนวก จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อแก้ไข

1.4 ผู้วิจัยนำภาพมาปรับปรุงแก้ไขความชัดเจนของภาพตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว โดยให้ระบุ

ชื่อ..... นามสกุล

เพศ

ชาย

หญิง

อายุ..... ปี

การศึกษากำลังเรียนระดับชั้น

ม.4

ม.5

ม.6

โรงเรียน

เศรษฐเสถียร

ใตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

2.2 ประโยคตามโครงสร้าง 4 แบบ ดังนี้ คือ

แบบที่ 1 ประธาน อกรรม จำนวน 5 ประโยค ได้แก่

ฉัน รุ่ง

น้อง ร้องไห้

นก ปีน

ฉัน นอนหลับ

กบ กระโดด

แบบที่ 2 สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค ได้แก่

ล้าง จาน
กิน ข้าว
ดูทีวี
กวาด บ้าน
เตะ ฟุตบอล

แบบที่ 3 ประธาน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค ได้แก่

รถ ชน ต้นไม้
พ่อ อ่าน หนังสือพิมพ์
ฉัน ล้าง มือ
ครู ลบ กระดาน
พี่ จื่น บันได

แบบที่ 4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง จำนวน 5 ประโยค
ได้แก่

แม่	กินข้าว	กับ	พ่อ
หมา	กัด	รองเท้า	ของฉัน
แม่	ป้อนข้าว	ให้	น้อง
แม่	ให้	เงิน	กับน้อง
ฉัน	พาน้อง	ไป	โรงพยาบาล

2.3 ภาพประกอบประโยคโครงสร้าง 4 แบบ แบบละ 5 ภาพ จำนวน 20 ภาพ

ขั้นตอนในการสร้างแบบวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ โดยผู้วิจัยได้ยึดแนวการ
แบ่งประโยคภาคไทย ของ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ ซึ่งได้นำหลักการมาจากทฤษฎีโครงสร้าง มีสาระ
สำคัญดังนี้ (วิจิตร ภาณุพงศ์. 2522 : 12)

ในการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ของประโยคภาษาไทยจำเป็นจะต้องพิจารณาเรื่อง
ใหญ่ ๆ ที่ละเรื่อง รวมทั้งหมด 3 เรื่อง คือ

1. ประโยค ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 หัวข้อคือ
 - 1.1 ชนิดของประโยค
 - 1.2 ส่วนของประโยค
 - 1.3 โครงสร้างของประโยค
2. วลี ซึ่งอาจแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ
 - 2.1 ชนิดของวลี
 - 2.2 องค์ประกอบของวลี
 - 2.3 โครงสร้างของวลี
3. หมวดคำ ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 หัวข้อ คือ
 - 3.1 วิธีจำแนกหมวดคำ
 - 3.2 หมวดคำชนิดต่าง ๆ พร้อมทั้งลักษณะของหมวดคำเหล่านั้น

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดกรอบของการวิเคราะห์ในขั้นของการวิเคราะห์ประโยค โดยยึดหลักการแบ่งประโยค ของ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ และได้ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดรูปแบบในการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ประโยคสามัญ (มูลฐาน) ที่เป็นประโยคเริ่มโดยพิจารณาจากคำพูดที่เป็นประโยคสั้น ๆ และใช้ในชีวิตประจำวัน ตั้งแต่ 2 ส่วน ถึง 4 ส่วน เท่านั้น ตามลักษณะโครงสร้างของประโยค 4 แบบ คือ

- 1.1 ประธาน อกรรม
- 1.2 สกรรม กรรมตรง
- 1.3 ประธาน สกรรม กรรมตรง
- 1.4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง

2. ผู้วิจัยรวบรวมคำ และประโยคตามโครงสร้างของประโยคทั้ง 4 แบบ โดยขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญวิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยกำหนดประโยคตัวอย่างโครงสร้างละ 5 ประโยครวม 20 ประโยค

ขั้นตอนในการกำหนดประโยคตามโครงสร้าง 4 แบบ

1. ผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างทั้ง 4 แบบ คือ แบบที่ 1 ประธาน อกรรม
แบบที่ 2 สกรรม กรรมตรง แบบที่ 3 ประธาน สกรรม กรรมตรง และแบบที่ 4 ประธาน
ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง

2. ผู้วิจัยนำโครงสร้างทั้ง 4 แบบ ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญวิชาภาษาไทย จำนวน
3 คน เพื่อร่วมกันพิจารณา ประโยคประกอบโครงสร้างแต่ละแบบ ได้ดังนี้

แบบที่ 1 ประธาน อกรรม ได้ประโยคที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้น
จำนวน 5 ประโยค คือ

1. ฉัน รุ่ง
2. น้อง ร้องไห้
3. นก บิน
4. ฉัน นอนหลับ
5. กบ กระโดด

แบบที่ 2 สกรรม กรรมตรง ได้ประโยคที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้น
จำนวน 5 ประโยค คือ

6. ล้าง จาน
7. กิน ข้าว
8. ดู ทีวี
9. กวาด บ้าน
10. เตะ ฟุตบอล

แบบที่ 3 ประธาน สกรรม กรรมตรง ได้ประโยคที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ
กำหนดขึ้น จำนวน 5 ประโยค คือ

11. รถ ชน ต้นไม้
12. พ่อ อ่าน หนังสือพิมพ์
13. ฉัน ล้าง มือ
14. ครู ลบ กระดาน
15. พี่ จื่น บ้านโต

แบบที่ 4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง ได้ประโยคที่
ผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญกำหนดขึ้น จำนวน 5 ประโยค คือ

16.	แม่	กินข้าว	กับ	พ่อ
17.	หมา	กัด	รองเท้า	ของฉัน
18.	แม่	ป้อนข้าว	ให้	น้อง
19.	แม่	ให้	เงิน	กับน้อง
20.	ฉัน	พาน้อง	ไป	โรงพยาบาล

รวมประโยคที่ผู้วิจัย และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน กำหนดขึ้นตามโครงสร้าง 4 แบบ
ได้จำนวนประโยคโครงสร้าง แบบละ 5 ประโยค รวม 20 ประโยค จากรูปแบบโครงสร้างทั้ง
4 แบบ ผู้วิจัยได้ออกแบบแบบบันทึกข้อมูลโดยแบ่งเป็นลักษณะของโครงสร้างประโยคแต่ละรูปแบบ
ดังนี้

โครงสร้างแบบที่ 1 ป อ (ประธาน อกรรม) ประกอบด้วยรูปแบบประโยคดังนี้

ป อ	=	ประธาน อกรรม
ป อ ₁	=	ประธาน อกรรม (เพิ่มกรรม)
ป อ ₂	=	ประธาน อกรรม (เพิ่มส่วนขยายอกรรม)
อ ป	=	อกรรม ประธาน
ป ⁺ อ	=	ประธาน (เพิ่มส่วนขยายประธาน) อกรรม
อ ป ⁺	=	อกรรม ประธาน (เพิ่มส่วนขยายประธาน)
ป	=	ประธาน
อ	=	อกรรม
อ ⁺	=	อกรรม (เพิ่มส่วนขยายอกรรม)

โครงสร้างแบบที่ 2 ส ต (สกรรม กรรมตรง) ประกอบด้วยรูปแบบประโยคดังนี้

ส ต	=	สกรรม กรรมตรง
ต ส	=	กรรมตรง สกรรม
ส ต ⁺	=	สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)

- (ป) ค ส⁺ = (ประธาน) กรรมตรง สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
 ส ค⁺ (ป) = สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง) (ประธาน)
 +ส ค⁺ = สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม) กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ส⁺ = ประธาน สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
 ส⁺ = สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
 (ป) ส ค = (ประธาน) สกรรม กรรมตรง

โครงสร้างแบบที่ 3 ป ส ค (ประธาน สกรรม กรรมตรง) ประกอบด้วยรูปแบบ
 ประโยคดังนี้

- ป ส ค = ประธาน สกรรม กรรมตรง
 ป ส ค⁺ = ประธาน สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ค ส = ประธาน กรรมตรง สกรรม
 ป ค ส⁺ = ประธาน กรรมตรง สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
 ส ค = สกรรม กรรมตรง
 ส ค⁺ = สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ค ป ส⁺ = กรรมตรง ประธาน สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)

โครงสร้างแบบที่ 4 ป ท ค ร (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)
 ประกอบด้วยรูปแบบประโยค ดังนี้

- ป ท ค ร = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง
 ป ท ค ร⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ท ป ค ร⁺ = ทวิกรรม ประธาน กรรมตรง กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ป ท ค⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ท ป ค⁺ = ทวิกรรม ประธาน กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ท ร⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ท ค⁺ = ทวิกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ท⁺ = ประธาน ทวิกรรม (เพิ่มส่วนขยายทวิกรรม)

3. ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกประโยคภาษามือที่ใช้ประกอบในการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย และแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
4. ผู้เขียนำโครงสร้างประโยคทั้ง 4 แบบ พร้อมกับภาพแสดงความหมายของประโยคนำไปขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญทางการสอนนักเรียนหูหนวก จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา
5. แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องตามที่ได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางการสอนนักเรียนหูหนวก แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนหูหนวกที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยกำหนดลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การเก็บข้อมูล
 - 1.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ณ โรงเรียนเรสตศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนเรสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอบข่ายของการศึกษานครั้งนี้ พร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา ที่ผู้วิจัยจะไปเก็บข้อมูล
 - 1.2 ผู้วิจัยอธิบายถึงลักษณะผู้ให้ข้อมูล และจำนวนผู้ให้ข้อมูล ดังนี้
 - 1.2.1 ลักษณะผู้ให้ข้อมูล เป็นนักเรียนหูหนวกที่กำลังศึกษาอยู่ ณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2537 ทุกคน
 - 1.2.2 จำนวนผู้ให้ข้อมูล 120 คน
2. การรวบรวมข้อมูล

เมื่อถึงกำหนดนัดหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

 - 2.1 ประชุมชี้แจงนักเรียนหูหนวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 ทุกคนเพื่อให้เข้าใจตรงกันในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้
 - 2.2 ผู้วิจัยนำภาพแสดงความหมายของประโยคให้นักเรียนดูภาพแล้ว ให้นักเรียนแสดงท่าภาษามือตามความหมายในภาพ

2.3 ผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภาษามือในโรงเรียนโสตศึกษา จำนวน 2 คน
บันทึกประโยคตามภาษามือ ลงในแบบบันทึก

2.4 ในกรณีที่นักเรียนดูภาพแล้วไม่เข้าใจความหมายชัดเจน ให้ผู้วิจัยอธิบาย
เพิ่มเติม โดยใช้ภาษามือ การแสดงบทบาทสมมติของจริง หรือวิธีอื่น ๆ เท่าที่จำเป็น

2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล 2 สัปดาห์

2.6 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2.7 รวบรวมข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการสรุปผลของการศึกษาค้นคว้า
ในครั้งนี้

หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำภาพประกอบประโยค จำนวน 20 ภาพ ให้นักเรียนดูทีละภาพ
2. ดูจากนักเรียนทำภาษามือในประโยคทั้ง 4 แบบ คือ
 - แบบที่ 1 ประธาน อกรรม จำนวน 5 ประโยค
 - แบบที่ 2 สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค
 - แบบที่ 3 ประธาน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค
 - แบบที่ 4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง จำนวน 5 ประโยค
3. บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกโดยผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญภาษามือในแต่ละโรงเรียน
จำนวนโรงเรียนละ 2 ท่าน โดยอ่านทำภาษามือ แปลความหมายจากภาษามือเป็นคำพูด แล้วบันทึก
ลงในแบบบันทึกประโยคภาษามือที่ใช้ประกอบในการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคภาษามือตามลักษณะ
โครงสร้างประโยคภาษาไทย
4. นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ทีละประโยคดังนี้
 - พิจารณาการทำภาษามือของนักเรียนทุกคน ประโยคทั้ง 4 รูปแบบเป็นรายบุคคล
เพื่อดูว่านักเรียนทำภาษามืออย่างไร ในแต่ละประโยค แล้วนำมาออกแบบตาราง เพื่อบันทึกข้อมูล
ลงในตาราง
5. นำแบบต่าง ๆ ที่นักเรียนทำภาษามือมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ในแต่ละประโยค
จำนวน 20 ประโยค และหาค่าเฉลี่ยร้อยละในโครงสร้างทั้ง 4 แบบ รวมทั้งวิเคราะห์ประโยค

ที่นักเรีียนทพำภำษำมือต่งำกรูบมบที่กำทนค ว่ำมืลัษณะคองสร้งำประยอกมบมำคบ้งำนำมำ
หำค้ำร้อยละ และค้ำเฉลยร้อยละค้ำล่ำค้บ

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยค้ำเนินกำรวิเคราะห์ข้อมูลค้งน้

1. รวบรวมมบมบ้นที่คองสร้งำว่ยำกรณ์ำษำมือ ค้ำลัษณะคองสร้งำประยอก
ภำษำไทย ของกลุ่มค้วอย่งต้งหมค ค้ำเนินกำรวิเคราะห์ประยอกต้ง 4 มบ คือ

ประยอกค้ำมคองสร้งำมบที่ 1 ประชำน อกรรม

ประยอกค้ำมคองสร้งำมบที่ 2 สกรรม กรรมตรง

ประยอกค้ำมคองสร้งำมบที่ 3 ประชำน สกรรม กรรมตรง

ประยอกค้ำมคองสร้งำมบที่ 4 ประชำน ทวกรรม กรรมตรง กรรมรอง

2. หำค้ำเฉลยร้อยละ

สถิติที่ใช้ในกำรวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค้ำร้อยละ

2. ค้ำเฉลยร้อยละ (\bar{X})

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ดังนี้
X แทนค่าเฉลี่ยร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลแยกเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษาและโรงเรียน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	57	47.50
หญิง	63	52.50
อายุ		
15 ปี	10	8.33
16 ปี	42	35.00
17 ปี	33	27.50
18 ปี	24	20.00
19 ปี	8	6.67
20 ปี	3	2.50

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ม.4	47	39.17
ม.5	40	33.33
ม.6	33	27.50
โรงเรียน		
เศรษฐเสถียร	69	57.50
โรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ	51	42.50

จากตาราง 1 แสดงว่า ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเพศชาย และเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่อายุระหว่าง 16 - 18 ปี ระดับชั้นที่มีจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 ตามลำดับ จำนวนผู้ให้ข้อมูลของทั้งสองโรงเรียนมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนเศรษฐเสถียร มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 และผู้ให้ข้อมูลจากโรงเรียนโรตศึกษาทุ่งมหาเมฆ มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 42.50

2. วิเคราะห์การทำทํ่าภาษามือโดยยึดลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 2 ส่วน ประธาน อกรรม ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์การทำทํ่าภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 2 ส่วน ป อ (ประธาน อกรรม)

โครงสร้าง ประโยค	ป อ	ป อ ₁	ป อ ₂	อ ป	ป ⁺ อ	อ ป ⁺	ป	อ	อ ⁺
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. จันว้าง	18.33	20	21.66	5	-	-	-	11.66	20.83
2. น่องรื่องไ้	24.16	14.16	29.16	2.5	10.83	-	-	9.16	10
3. นกบิน	29.16	14.16	47.5	5	3.33	-	0.83	-	-
4. จันนอนหลับ	12.5	-	62.5	-	19.16	1.66	1.66	-	1.66
5. กบกระโดด	22.5	5	65.83	1.66	1.66	3.33	-	-	-
X	21.33	10.66	45.33	2.83	6.99	0.99	0.49	4.16	6.49

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า จากภาพประโยคที่มี 2 ส่วน คือ ประธานกับอกรรมกริยา ทั้ง 5 ประโยคนักเรียนทำทํ่าภาษามือเป็นประโยคประธานกับอกรรมกริยาเหมือนโครงสร้างเฉลี่ยร้อยละ 21.33 ทำทํ่าภาษามือเป็นประธาน กริยา และเพิ่มกรรม เฉลี่ยร้อยละ 10.66 โดยเฉพาะประโยคที่มีคำขยายกรรมนักเรียนจะทำทํ่าภาษามือ เฉลี่ยร้อยละ 45.33 เช่น ประโยค จันนอนหลับ เป็น จันนอนหลับสบาย

3. วิเคราะห์การทำงานภาษามือ โดยยึดลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 2 ส่วน
สกรรม กรรมตรง ปรากฏผลดังตาราง 3

ตาราง 3 วิเคราะห์การทำงานภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 2 ส่วน
สกรรม กรรมตรง

ประโยค	โครงสร้าง		ส ต		ต ส		ส ต ⁺		(ป) ต ส ⁺		ส ต ⁺ (ป)		+ส ต ⁺		ป ส ⁺		ส		(ป) ส ต	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
6. ส้างจาน	12.5	4.16	20.83	1.66	6.66	-	-	-	54.16											
7. กินข้าว	22.5	2.5	14.16	0.83	0.83	-	1.66	1.66	55.83											
8. ดูทีวี	17.5	1.66	16.66	1.66	0.83	9.16	-	-	52.5											
9. กวาดบ้าน	9.16	4.16	28.33	9.16	1.66	5.83	16.66	14.16	10.83											
10. เตะฟุตบอล	20.83	4.16	10.83	1.66	5.83	12.5	-	-	44.16											
X	16.49	3.32	18.16	2.16	3.16	5.49	3.66	3.16	43.49											

จากตาราง 3 สรุปได้ว่า ประโยค 2 ส่วน ที่มีสกรรมกับกรรมตรง ทั้ง 5 ประโยค นักเรียนทำท่า
ภาษามือเป็นสกรรมกับกรรมตรงตามโครงสร้าง เฉลี่ยร้อยละ 16.49 แต่ประโยคที่เพิ่มส่วนที่เป็นประธาน
ไว้หน้าสกรรม เฉลี่ยร้อยละ 43.49 เช่น ประโยค กินข้าวเป็นฉัน กินข้าว

4. วิเคราะห์การทำงานภาษามือโดยยึดลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 3 ส่วน ประธาน สกรรม กรรมตรง ปรากฏผลดังตาราง 4

ตาราง 4 วิเคราะห์การทำงานภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 3 ส่วน ประธาน สกรรม กรรมตรง

ประโยค	โครงสร้าง	ป ส ต	ป ส ต ⁺	ป ต ส	ป ต ส ⁺	ส ต	ส ต ⁺	ต ป ส ⁺
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
11. รถชนต้นไม้		36.66	51.66	-	1.66	-	-	10
12. ห่ออ่านหนังสือพิมพ์		54.16	29.16	8.33	3.33	5	-	-
13. ฉันทิ้งขว้าง		34.16	50	-	9.16	1.66	4.16	10.83
14. ครูลบกระดาน		44.16	35.83	3.33	50	-	2.5	5.83
15. พี่จิ้มบันได		19.16	29.16	25.83	5.83	-	9.16	10.83
X		37.66	39.16	7.49	13.99	1.33	3.16	7.49

จากตาราง 4 สรุปได้ว่า ประโยคที่มี 3 ส่วน คือ ประธาน สกรรม และกรรมตรง ทั้ง 5 ประโยค นักเรียนทำภาษามือเป็น ประธาน สกรรม และกรรมตรงตามประโยค โครงสร้างเฉลี่ยร้อยละ 37.66 นอกจากนั้นเป็นประโยคที่เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 39.16 เช่น ประโยค รถชนต้นไม้ เป็น รถชนต้นไม้ล้ม

5. วิเคราะห์การทําท่าข้อมือ โดยยึดลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 4

ส่วน ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 วิเคราะห์การทําท่าข้อมือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของประโยคที่มี 4 ส่วน
ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง

ประโยค	โครงสร้าง	ป ท ต ร	ป ท ต ร ⁺	ท ป ต ร ⁺	ป ท ต ⁺	ท ป ต ⁺	ป ท ร ⁺	ท ต ⁺	ป ท ⁺
		ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
16. แม่กินข้าว กับพ่อ		37.5	29.16	10	14.66	-	-	1.66	-
17. ทमाถักรองเท้า ของฉันทัน		13.33	20.83	35.83	12.5	5.83	-	7.5	4.16
18. แม่ป้อนข้าว าหันทัน		29.16	44.16	14.16	7.5	0.83	0.83	1.66	0.83
19. แม่ให้เงิน กับหันทัน		58.83	34.16	8.33	1.66	0.83	1.66	2.5	-
20. ฉันทันไป โรงพยาบาล		60.83	30.83	8.33	-	-	-	-	-
X		39.93	31.82	15.33	6.66	1.49	0.49	2.66	0.99

จากตาราง 5 สรุปได้ว่า ประโยคที่มี 4 ส่วน คือประธาน ทวิกรรม กรรมตรง และกรรมรองทั้ง 5 ประโยค นักเรียนทำภาษามือเป็น ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง และกรรมรองตามประโยคโครงสร้างเฉลี่ยร้อยละ 39.93 นอกจากนั้นเป็นประโยคที่เพิ่มส่วนขยายกรรมรองเฉลี่ยร้อยละ 31.82 เช่น ประโยค แม่ป้อนข้าวให้น้อง เป็น แม่ป้อนข้าวให้น้องเพราะน้องหิว

บทที่ 5

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของนักเรียนหูหนวก จากการติดต่อสื่อสารของนักเรียนหูหนวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนโสตศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ประชากรทั้งหมด ซึ่งเป็นนักเรียนหูหนวกที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีระดับสติปัญญาปกติและไม่มี ความพิการอื่น ๆ แทรกซ้อน ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร และโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ประจำภาคเรียนที่ 1 จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 สื่อสำหรับการสื่อสาร

2.2 แบบวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ

3. ดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยนำประโยคที่สร้างขึ้นโดยวิเคราะห์ตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย จำนวน 20 ประโยค พร้อมกับภาพแสดงความหมายของแต่ละประโยค ำให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างและเนื้อหา แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

วันที่ 1 เมษายน 2537 - มิถุนายน 2537

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยร้อยละของนักเรียนทุนนวกที่ทำท่าภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนสามารถทำท่าภาษามือได้ถูกต้องตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่กำหนด ดังนี้

1. ประโยคที่มี 2 ส่วน ประธาน อกรรม เฉลี่ยร้อยละ 21.33
2. ประโยคที่มี 2 ส่วน สกรรม กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 16.49
3. ประโยคที่มี 3 ส่วน ประธาน สกรรม กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 37.66
4. ประโยคที่มี 4 ส่วน ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง เฉลี่ยร้อยละ

39.93

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบว่านักเรียนทุนนวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำท่าภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่กำหนดทั้ง 4 รูปแบบ ซึ่งประโยค และภาพประกอบดังกล่าวประกอบด้วย

1. ประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย แบบที่ 1 ประโยค 2 ส่วน ประธาน อกรรม จำนวน 5 ประโยค 5 ภาพ
2. ประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย แบบที่ 2 ประโยค 2 ส่วน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค 5 ภาพ
3. ประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย แบบที่ 3 ประโยค 3 ส่วน ประธาน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค 5 ภาพ

4. ประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย แบบที่ 4 ประโยค 4 ส่วน
ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง จำนวน 5 ประโยค 5 ภาพ

จากการทดสอบวัดยาคให้นักเรียนดูภาพทีละภาพ แล้วให้นักเรียนทำทำภาษามือ โดยผู้วิจัย
และผู้เชี่ยวชาญภาษามือ จำนวน 2 คน ทำการบันทึกเป็นประโยคเรียงตามลำดับทำภาษามือ
ของนักเรียนแต่ละคนแล้วนำมาวิเคราะห์ ผลปรากฏดังนี้

1. นักเรียนดูภาพประกอบรูปแบบที่ 1 ประโยค 2 ส่วน ประธาน อกรรม จำนวน 5
ประโยค นักเรียนทำภาษามือตามรูปแบบที่กำหนด เฉลี่ยร้อยละ 21.33 เพิ่มส่วนที่เป็นกรรม
เฉลี่ยร้อยละ 10.66 เพิ่มส่วนขยายอกรรมเฉลี่ยร้อยละ 45.33 เพิ่มส่วนขยายประธานเฉลี่ย
ร้อยละ 6.99 สืบตำแหน่งโดยนาคที่เป็นอกรรมวางไว้หน้าประธานเฉลี่ยร้อยละ 2.83

สืบตำแหน่งโดยนาคที่เป็นอกรรมวางไว้หน้าประธาน แต่เพิ่มส่วนขยายประธาน เฉลี่ยร้อยละ
0.99 มีเฉพาะประธานเฉลี่ยร้อยละ 0.49 มีเฉพาะอกรรมเฉลี่ยร้อยละ 4.16 และมีเฉพาะ
อกรรมแต่เพิ่มส่วนขยาย เฉลี่ยร้อยละ 6.49

2. นักเรียนดูภาพประกอบประโยค 2 ส่วน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5 ประโยค
นักเรียนทำภาษามือตามรูปแบบที่กำหนด เฉลี่ยร้อยละ 16.49 เพิ่มส่วนขยายกรรมตรงเฉลี่ย
ร้อยละ 18.16 เพิ่มส่วนขยายสกรรม และกรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 5.49 เพิ่มส่วนขยายสกรรม
และกรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 5.49 เพิ่มส่วนที่เป็นประธานไว้หลังกรรมตรงเฉลี่ยร้อยละ 3.16
เพิ่มส่วนที่เป็นประธานไว้หน้าสกรรมเฉลี่ยร้อยละ 43.49 สืบตำแหน่งโดยนาคกรรมตรงวางไว้หน้า
สกรรม เฉลี่ยร้อยละ 3.32 สืบตำแหน่งโดยนาคกรรมตรงวางไว้หน้าสกรรม โดยเพิ่มประธาน และ
เพิ่มส่วนขยายสกรรมเฉลี่ยร้อยละ 2.16 มีเฉพาะสกรรมแต่เพิ่มส่วนขยายสกรรม เฉลี่ยร้อยละ
3.16 และมีสกรรม ส่วนขยายสกรรม แต่เพิ่มประธานเฉลี่ยร้อยละ 3.66

3. นักเรียนดูภาพประกอบประโยค 3 ส่วน ประธาน สกรรม กรรมตรง จำนวน 5
ประโยค นักเรียนทำภาษามือตามรูปแบบที่กำหนดเฉลี่ยร้อยละ 37.66 เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง
เฉลี่ยร้อยละ 39.16 สืบตำแหน่งโดยเรียงประธานไว้หน้ากรรมตรง และตามด้วยสกรรม เฉลี่ย
ร้อยละ 7.49 สืบตำแหน่งโดยเรียงประธานไว้หน้ากรรมตรง และตามด้วย
สกรรม แต่เพิ่มส่วนขยายสกรรม เฉลี่ยร้อยละ 13.99 สืบตำแหน่งโดยนาคกรรมตรงวางไว้หน้า
ประธานตามด้วยสกรรม แต่เพิ่มส่วนขยายสกรรม เฉลี่ยร้อยละ 7.49 มีเฉพาะสกรรม และ
กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 1.33 มีเฉพาะสกรรม กรรมตรง แต่เพิ่มส่วนขยายกรรมตรงเฉลี่ย
ร้อยละ 3.16

4. นักเรียนคุณภาพประกอบประโยค 4 ส่วน ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง จำนวน 5 ประโยค นักเรียนทำภาษาหมือตามรูปแบบที่กำหนดเฉลี่ยร้อยละ 39.93 เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง เฉลี่ยร้อยละ 31.82 สืบตำแหน่งโดยนักทวิกรรมวางไว้หน้าประธานตามด้วยกรรมตรง กรรมรอง แต่เพิ่มส่วนขยายกรรมรองเฉลี่ยร้อยละ 15.33 สืบตำแหน่งมีเฉพาะประธาน ทวิกรรม กรรมตรง แต่เพิ่มส่วนขยาย กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 6.66 สืบตำแหน่งมีเฉพาะทวิกรรม ประธาน กรรมตรง แต่เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 1.49 สืบตำแหน่งมีเฉพาะ ประธาน ทวิกรรม กรรมรอง แต่เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง เฉลี่ยร้อยละ 0.49 มีเฉพาะ ทวิกรรม กรรมตรง แต่เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 2.66 และมีเฉพาะประธาน ทวิกรรม แต่เพิ่มส่วนขยายทวิกรรม เฉลี่ยร้อยละ 0.99

ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า

จากการวิเคราะห์การทำภาษาหมือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยของเด็กปฐมวัยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่ 1 ประธาน อกรรม เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเพิ่มคำขยายอกรรม โครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่ 2 สกรรม กรรมตรง เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเพิ่มคำที่เป็นประธานในประโยคโครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่ 3 ประธาน สกรรม กรรมตรง เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่จะเพิ่มคำขยายกรรมตรงในประโยค และโครงสร้างประโยคภาษาไทยตามรูปแบบที่ 4 ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ทำภาษาหมือตามโครงสร้างประโยคที่กำหนด

จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อสรุปว่า เด็กปฐมวัยจะทำประโยคภาษาหมือแตกต่างจากประโยคโครงสร้างภาษาไทย โดยประโยคภาษาหมือส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มส่วนขยาย เช่น เพิ่มส่วนขยายกรรมหรือประธาน และมีการสลับตำแหน่งของคำในประโยค และมีประโยคจำนวนมากขาดความสมบูรณ์ตามลักษณะภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับโครงการนาร่องการวิเคราะห์ไวยากรณ์ของภาษาหมือไทยของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย (2536) ที่ปรากฏผลว่า นักเรียนและผู้ทำข้อมูล ทำทำประโยคภาษาหมือโดยใช้ไวยากรณ์ไม่เหมือนภาษาพูด และประโยคภาษาหมือที่พบ ไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (Myklebust, 1964 : 318 - 329) ที่พบว่าเด็กปฐมวัยมีข้อผิดพลาดในการจัดตำแหน่งของคำในประโยค โดยมีการจัดตำแหน่งของคำในประโยคผิดที่ตามระบบไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ ของนักเรียนหูหนวก ที่ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยการวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทยประโยคสามัญ (มูลฐาน) สามารถวัดความสามารถในการทำภาษามือของนักเรียนได้ดี ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรทำเป็นวิดีโอเพื่อสื่อให้ชัดเจน
2. ควรมีการอธิบายพร้อมยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจวิธีการปฏิบัติชัดเจน ก่อนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างการทำภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ระหว่างระดับชั้นเดียวกันของแต่ละโรงเรียน ห้องเรียน ระหว่างเพศชาย เพศหญิง
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเฉพาะประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย ประโยค 3 ส่วน และประโยค 4 ส่วน โดยเพิ่มประโยคและรูปภาพให้มากขึ้น
3. ควรมีการศึกษารายละเอียดเพื่อพัฒนาการทำภาษามือตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย กับนักเรียนหูหนวกหลายระดับชั้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษาพิเศษ, กอง กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ภาษามือเล่ม 2. กรุงเทพฯ :
จงเจริญการพิมพ์, 2526.
- คณะกรรมการจัดการประชุม "ภาษามือไทย วันนี้อยู่แล้ววันหน้า," โครงการนาร่องวิเคราะห์
ไวยากรณ์ภาษามือไทย. กรุงเทพฯ : สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย,
2536.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2532.
- ปรีชา กิจนพวงศ์. ลักษณะภาษาไทย. สงขลา : วิทยาลัยครูสงขลา, 2523.
- ผดุง อารยะวิญญู. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2533.
- พูนศักดิ์ ภิโรปรีชา. ความสามารถในการใช้ภาษาเขียนของนักเรียนทุนหลวง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัสสาเนา.
- มลิวลัย ชรรณแสง. วิธีสอนภาษาสำหรับเด็กทุนหลวง. กรุงเทพฯ : โรงเรียนเศรษฐเสถียร,
2528.
- ราตรี บิดาวรานนท์. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านการเขียน ของนักเรียน
ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัสสาเนา.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2524.
- ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย, ทบวงมหาวิทยาลัย. คู่มือการจัดการเรียนร่วม.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจริญทัศน์, 2518.
- ศรียา นิยมธรรม. ความบกพร่องทางการได้ยิน ผลกระทบทางจิตวิทยาการศึกษา และสังคม.
ภาควิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

- แสงจันทร์ คำเมือง. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคนิคการสอนเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต, 2535.
- สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย. ปทานุกรมภาษามือไทย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : 2529.
- สมชาย ลาควน. ไวยากรณ์ไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- Battison, R. "Phonological Deletion in American Sign Language,"
Sign Language Studies. 5 : 1974. pp.119.
- Bornstein, H. The Signed English Dictionary for Preschool and
Elementary Levels. Gallaudet College Press, Washington,
D.C., 4 th Printing, 1987.
- Fusfeld, I.S. "The Academic Program of schools for the Deaf,"
Volta Review. 57 : 24 - 38, January, 1955.
- Moore, D.F. "An Investigation of the Psycholinguistic Functioning
of Deaf Adolescents," Exceptional Children. 36 : 20 - 25,
December, 1970.
- Myklebust H. The Psychology of Deafness. New York : Grune and
Stratton, 1964. 432 p.
- Schlesinger, H.S. and K. Meadow. Sound and Sign. Berkley, CA :
University of California Press. 1972.
- Simmons, A.A. A Comparison of the Written and Spoken Language from
Deaf and Hearing Children at Five Age Levels. Unpublished
Doctoral Dissertation, Washington University, 1959. 420 p.
- _____. "A Comparison of type - token Ratios of the Spoken and
Written Language of Deaf and Hearing Children," Volta Review.
64 : 15 - 19 ; May, 1962.
- Stokoe, P.W. Sign Language Structure. (revised edition of 1960
Monograph.) Silver Spring : Linstok Press, 1978.

ภาคผนวก

ประโยคตามลักษณะโครงสร้างประโยคภาษาไทย

โครงสร้างแบบที่ 1 ป อ (ประธาน อกรรม)

1. ฉัน วิ่ง
2. น้อง ร้องไห้
3. นก บิน
4. ฉัน นอนหลับ
5. กบ กระโดด

โครงสร้างแบบที่ 2 ส ต (สกรรม กรรมตรง)

1. ล้าง จาน
2. กิน ข้าว
3. ดู ทีวี
4. กวาด บ้าน
- 5.เตะ ฟุตบอล

โครงสร้างแบบที่ 3 ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง)

1. รถ ชน ต้นไม้
2. พ่อ อ่าน หนังสือพิมพ์
3. ฉัน ล้าง มือ
4. ครู ลบ กระดาน
5. พี่ ขึ้น บันได

โครงสร้างแบบที่ 4 ป ท ต ส (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)

1. แม่ กินข้าว กับ พ่อ
2. หมา กัด รongเท้า ของฉัน
3. แม่ ป้อนข้าว ำห้ น้อง
4. แม่ ำห้ เงิน กับน้อง
5. ฉัน พาน้อง ไป โรงพยาบาล

แบบวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือ

โครงสร้างแบบที่ 1 ป อ (ประธาน อกรรม) ประกอบด้วยรูปแบบประโยคดังนี้

ป อ	=	ประธาน อกรรม
ป อ ₁	=	ประธาน อกรรม (เพิ่มกรรม)
ป อ ₂	=	ประธาน อกรรม (เพิ่มส่วนขยายอกรรม)
อ ป	=	อกรรม ประธาน
ป ⁺ อ	=	ประธาน (เพิ่มส่วนขยายประธาน) อกรรม
อ ป ⁺	=	อกรรม ประธาน (เพิ่มส่วนขยายประธาน)
ป	=	ประธาน
อ	=	อกรรม
อ ⁺	=	อกรรม (เพิ่มส่วนขยายอกรรม)

โครงสร้างแบบที่ 2 ส ต (สกรรม กรรมตรง) ประกอบด้วยรูปแบบประโยคดังนี้

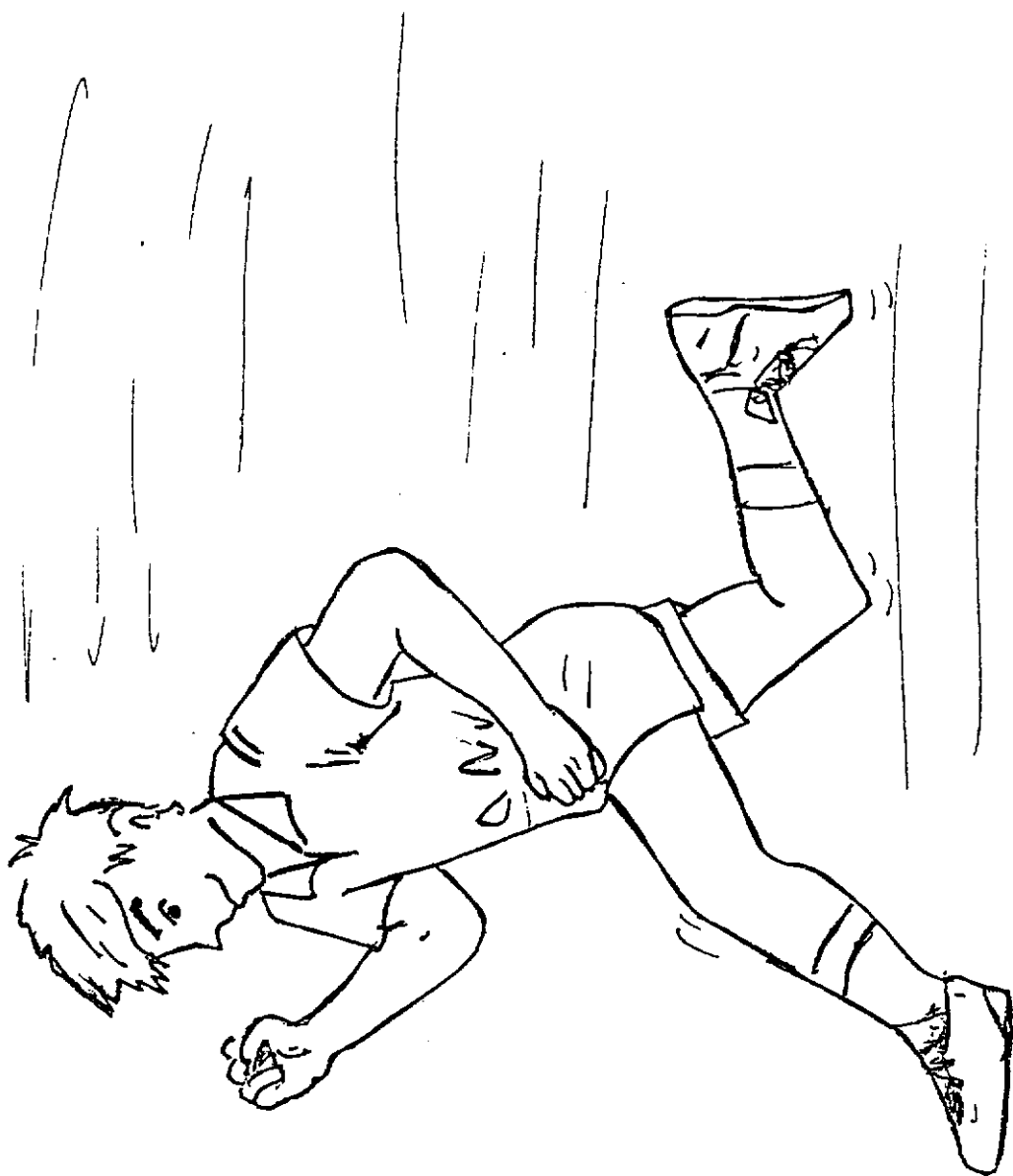
ส ต	=	สกรรม กรรมตรง
ต ส	=	กรรมตรง สกรรม
ส ต ⁺	=	สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
(ป) ต ส ⁺	=	(ประธาน) กรรมตรง สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
ส ต ⁺ (ป)	=	สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง) (ประธาน)
⁺ ส ต ⁺	=	สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม) กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
ป ส ⁺	=	ประธาน สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
ส ⁺	=	สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
(ป) ส ต	=	(ประธาน) สกรรม กรรมตรง

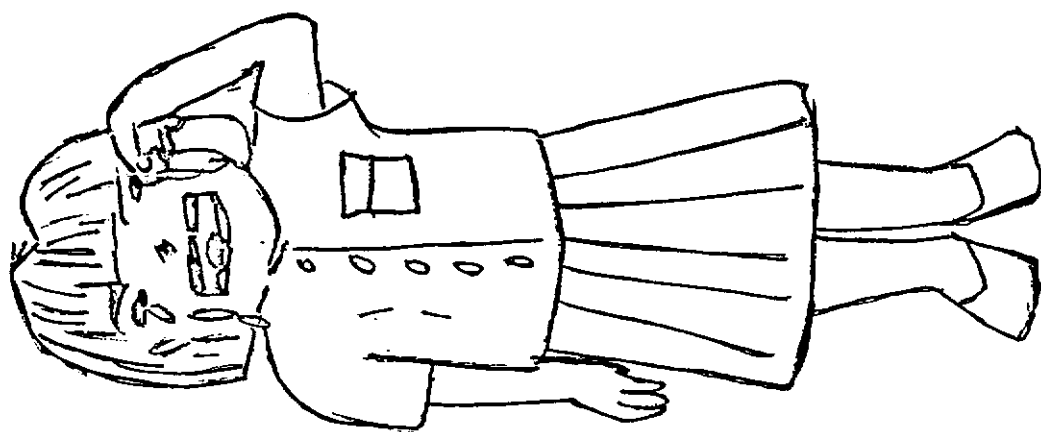
โครงสร้างแบบที่ 3 ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง) ประกอบด้วยรูปแบบ
ประโยคดังนี้

- ป ส ต = ประธาน สกรรม กรรมตรง
 ป ส ต⁺ = ประธาน สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ต ส = ประธาน กรรมตรง สกรรม
 ป ต ส⁺ = ประธาน กรรมตรง สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)
 ส ต = สกรรม กรรมตรง
 ส ต⁺ = สกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ต ป ส⁺ = กรรมตรง ประธาน สกรรม (เพิ่มส่วนขยายสกรรม)

โครงสร้างแบบที่ 4 ป ท ต ร (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)
ประกอบด้วยรูปแบบประโยค ดังนี้

- ป ท ต ร = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง
 ป ท ต ร⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ท ป ต ร⁺ = ทวิกรรม ประธาน กรรมตรง กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ป ท ต⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ท ป ต⁺ = ทวิกรรม ประธาน กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ท ร⁺ = ประธาน ทวิกรรม กรรมรอง (เพิ่มส่วนขยายกรรมรอง)
 ท ต⁺ = ทวิกรรม กรรมตรง (เพิ่มส่วนขยายกรรมตรง)
 ป ท⁺ = ประธาน ทวิกรรม (เพิ่มส่วนขยายทวิกรรม)

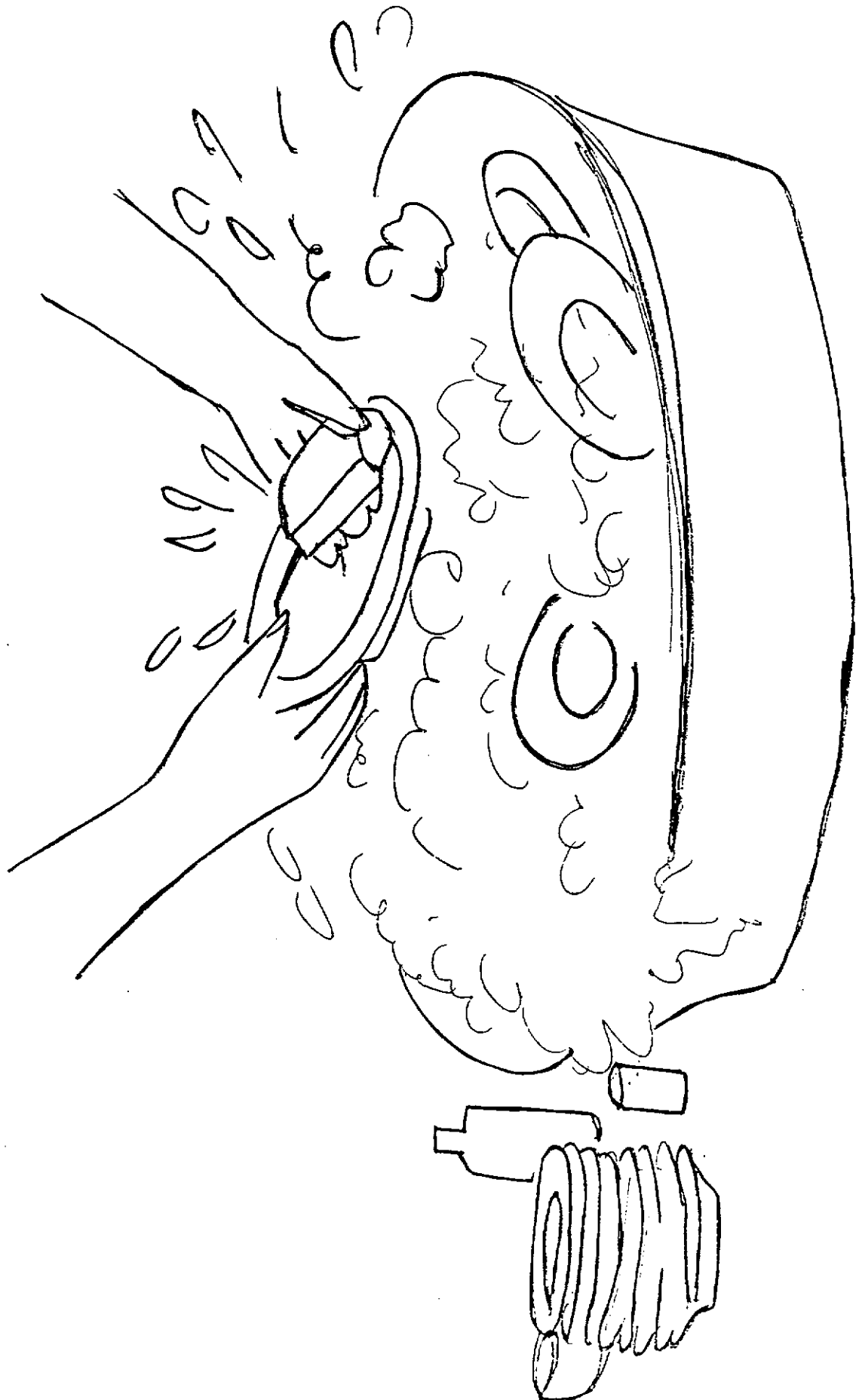

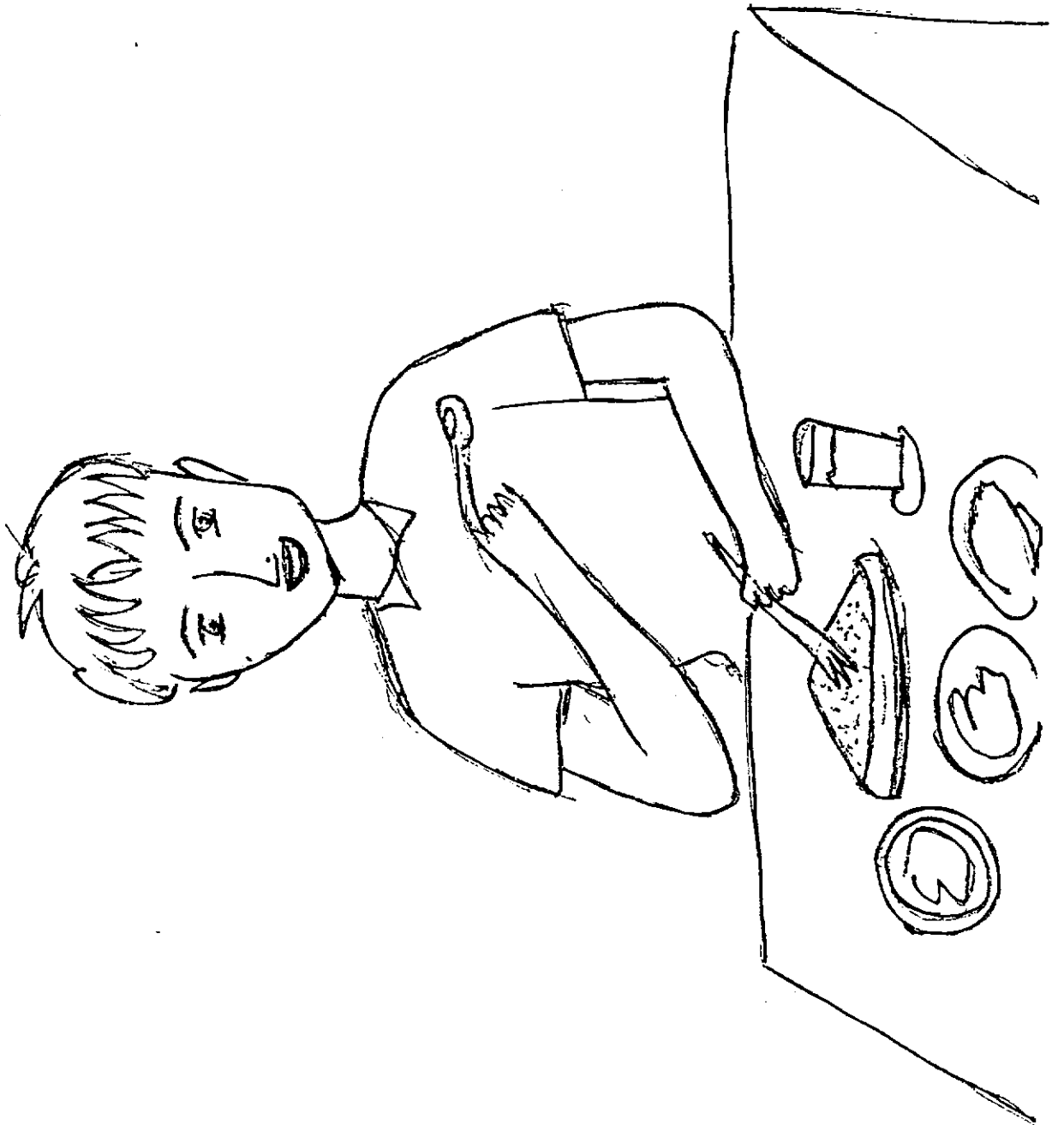

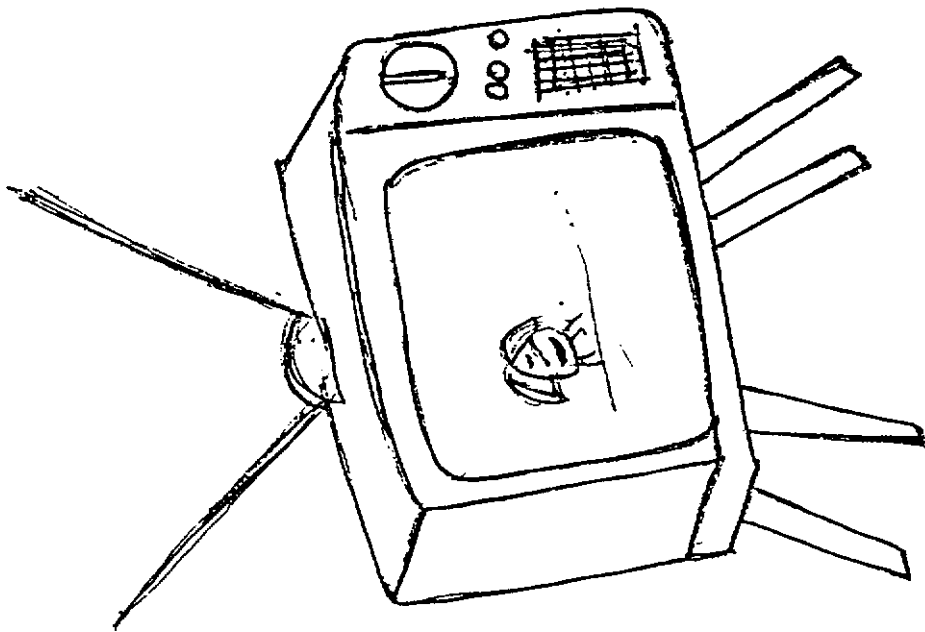
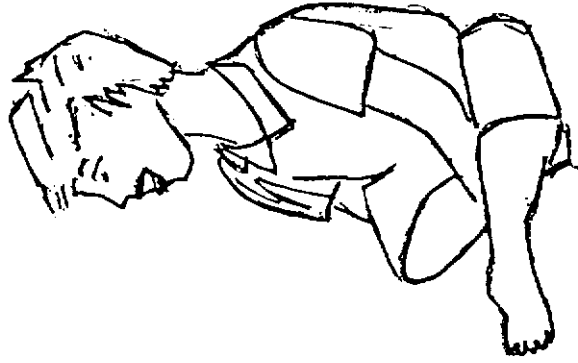

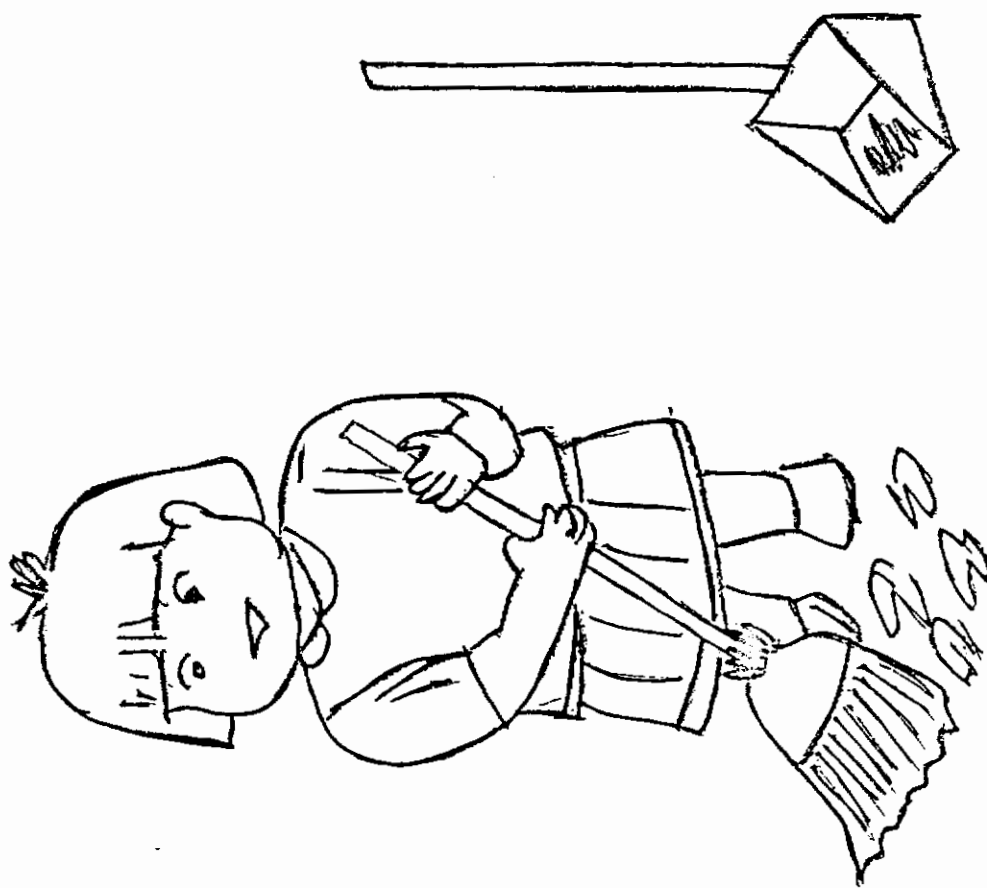

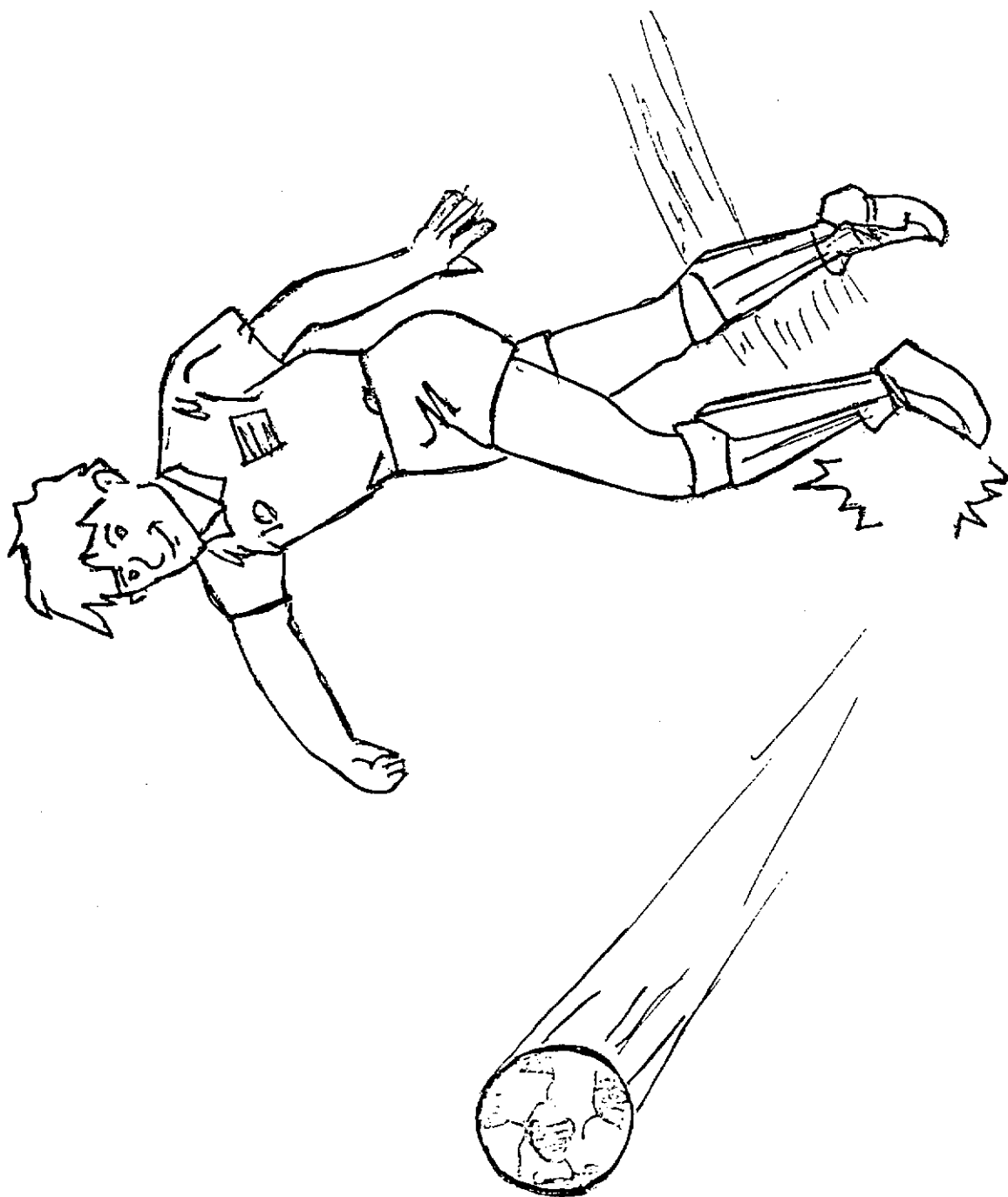

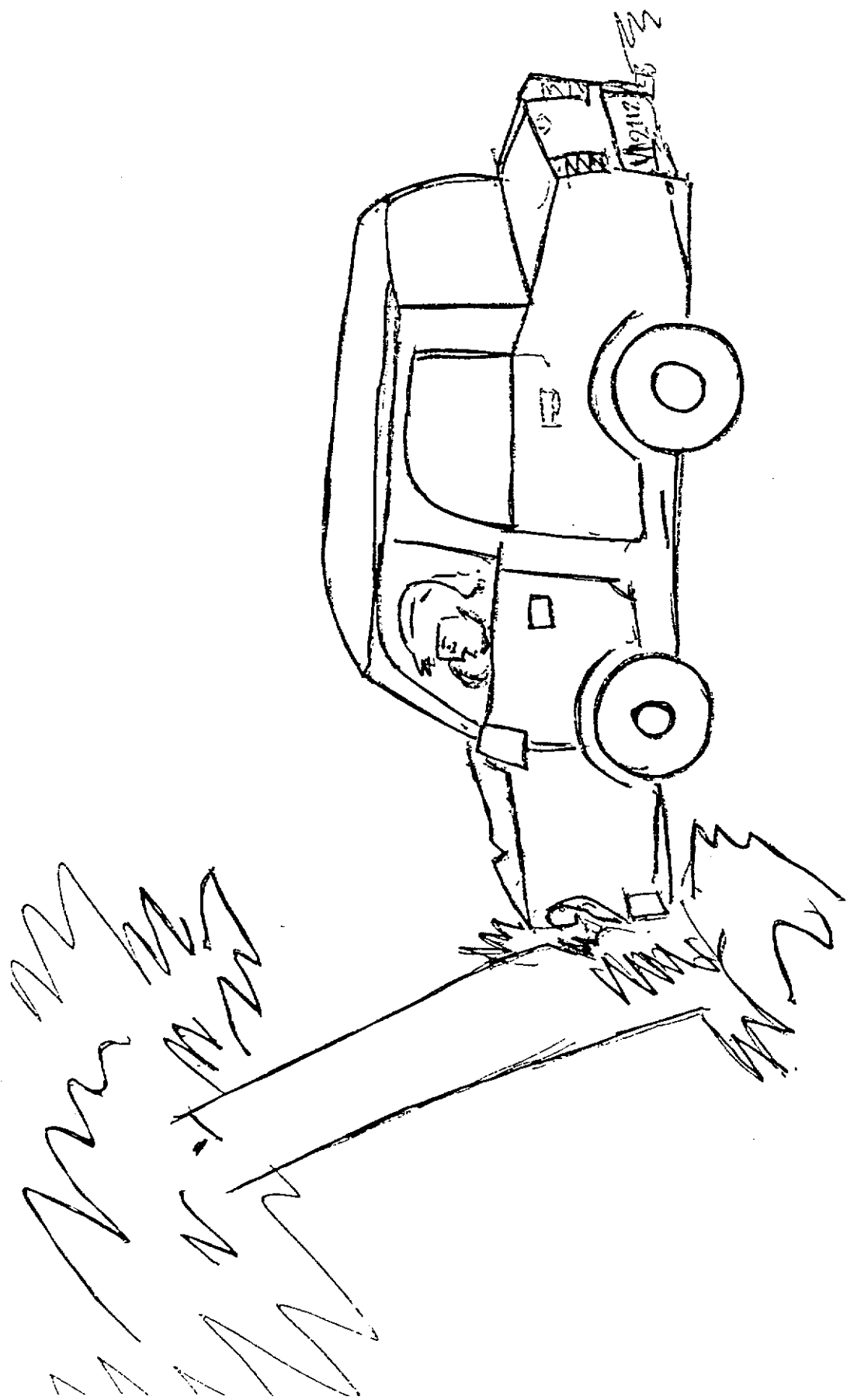

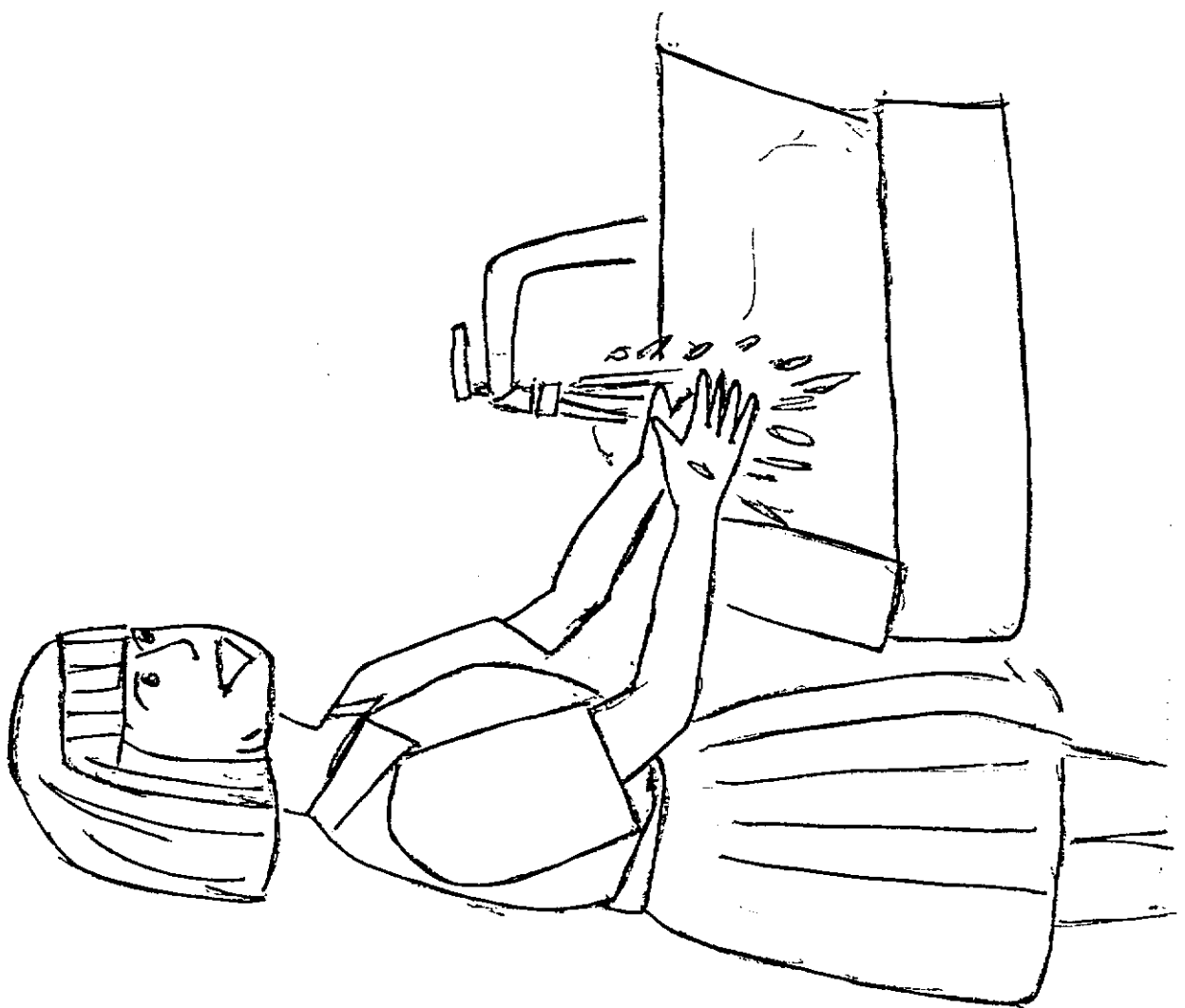

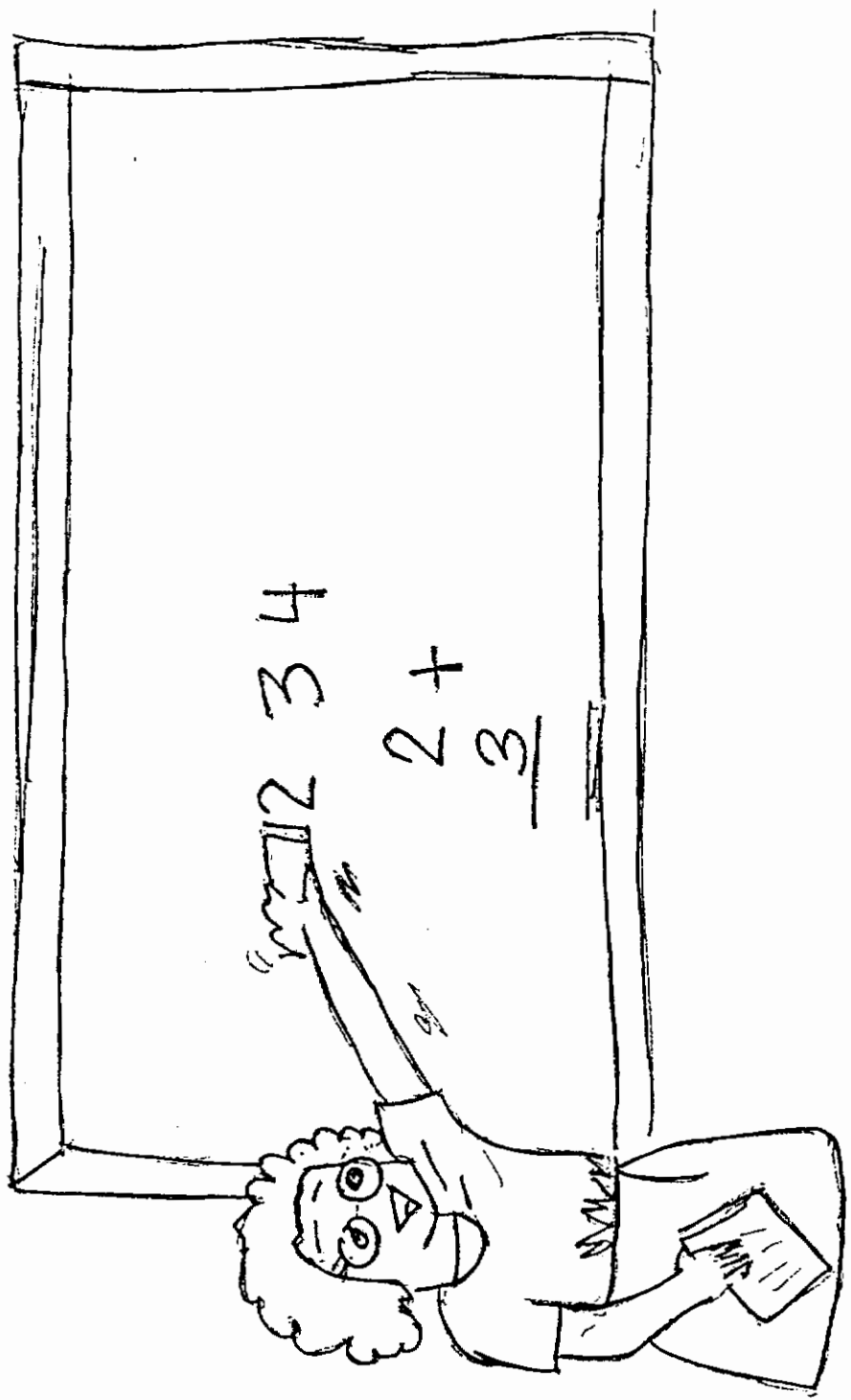

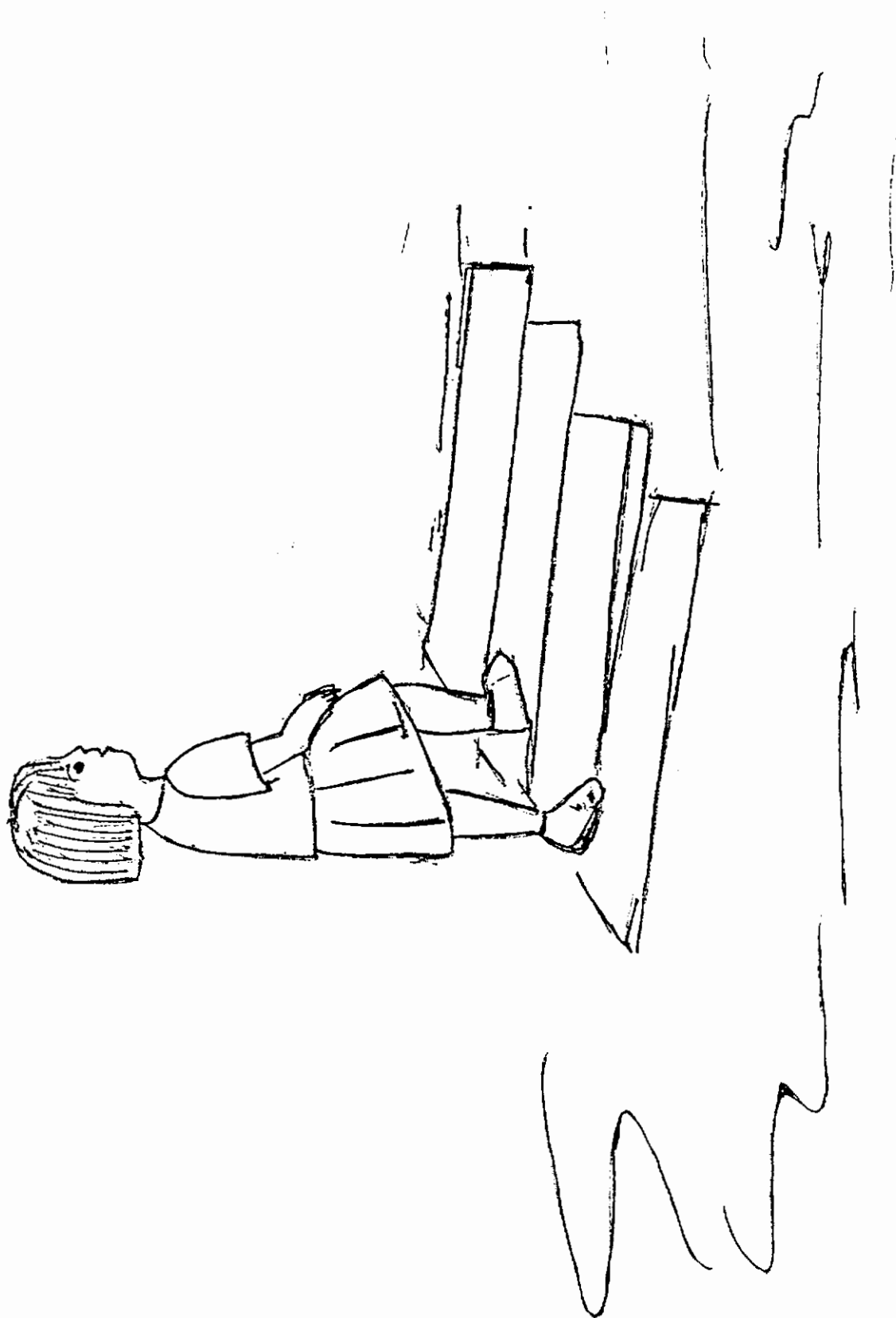

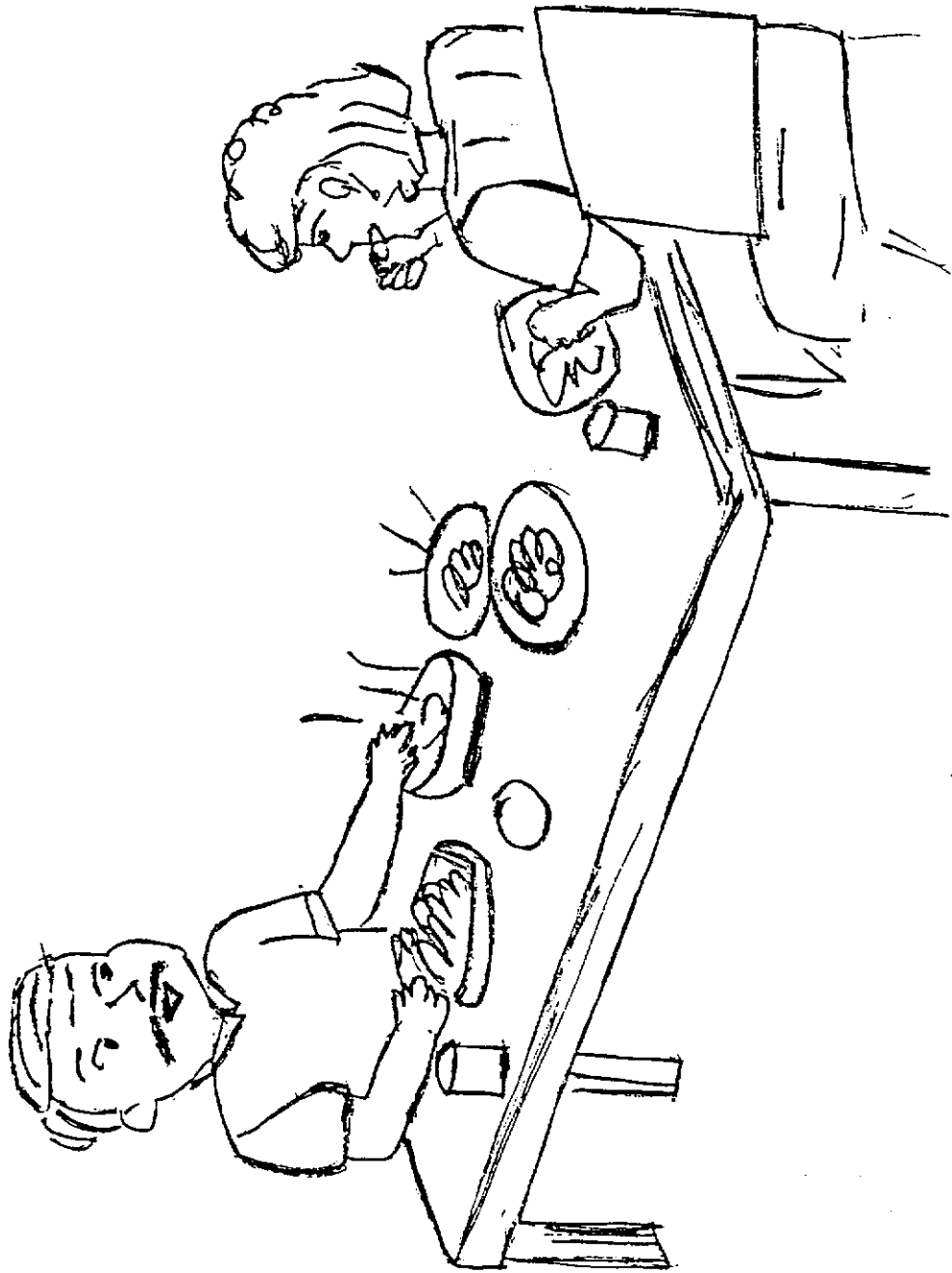

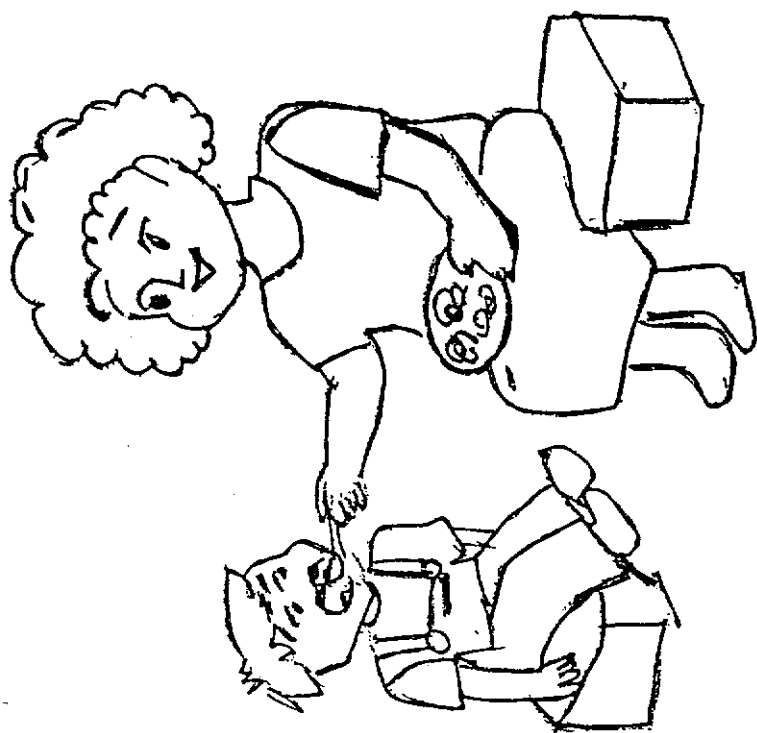

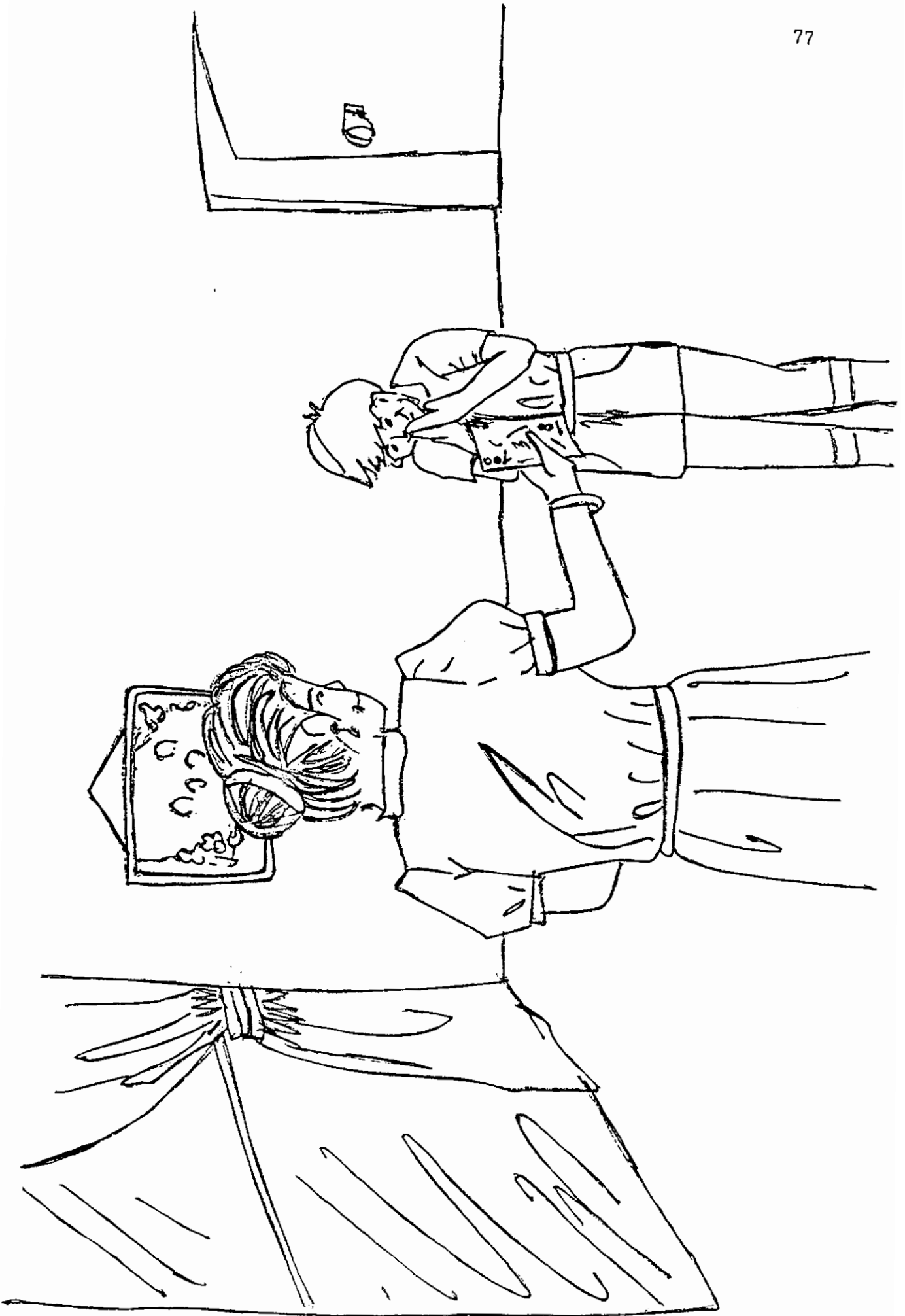

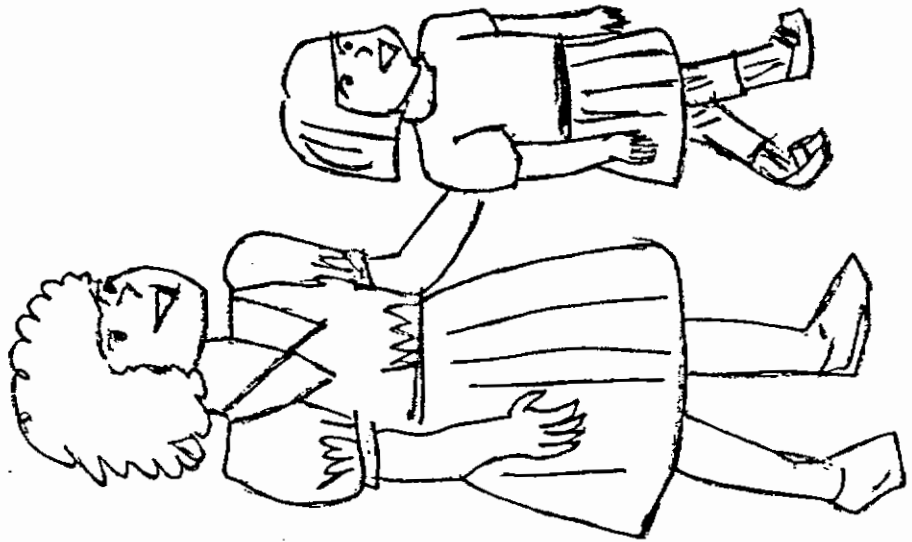
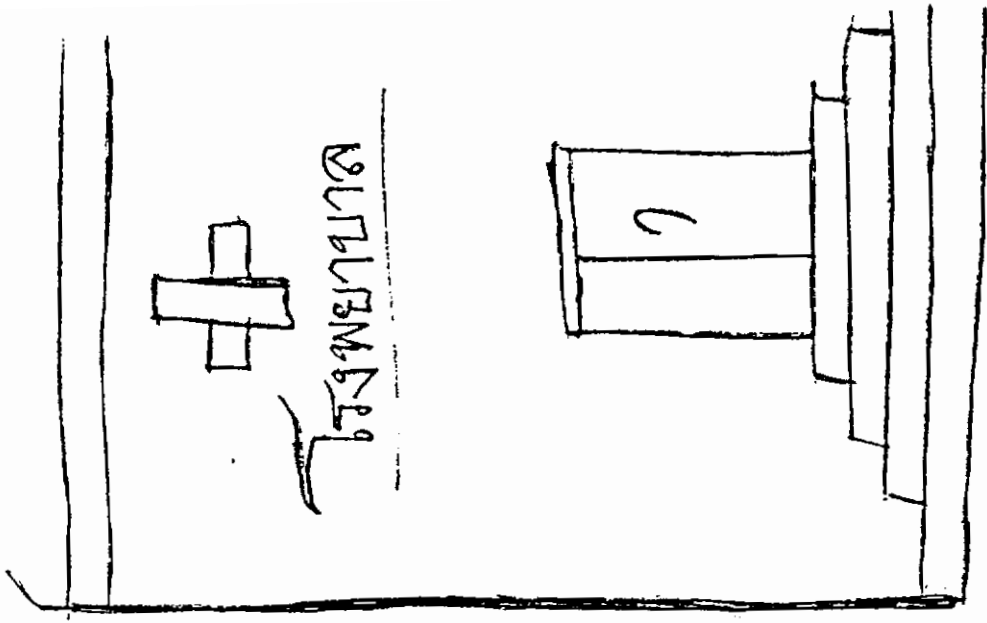

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวนันทนา ชื่อสกุล ลาเทียน

เกิดวันที่ 29 เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช 2508

สถานที่เกิด อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 2/1 หมู่ที่ 7 ตำบล รพงาม อำเภอสรรคบุรี
จังหวัดชัยนาท 17140

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 5

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนเศรษฐเสถียร
137 ถนนพระราม 5 คูสิต
กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 241-4738

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2527 ม.6 จากโรงเรียนครูประชาสรรค์

พ.ศ. 2531 ค.บ. จากวิทยาลัยครูเทพสตรี

พ.ศ. 2540 กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของนักเรียนหูหนวก
านโรงเรียนโสตศึกษา**

**บทคัดย่อ
ของ
นันทนา ลาเทียน**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาพิเศษ**

พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือของนักเรียน
หูหนวก จากการติดต่อสื่อสารของนักเรียนหูหนวกระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียน
โสตศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหูหนวกที่กำลังศึกษาอยู่ ณ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ซึ่งมีระดับสติปัญญาปกติและไม่มีความพิการอื่น ๆ แทรกซ้อน ของโรงเรียนเศรษฐเสถียร และ
โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ ระยะเวลาเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ สื่อสำหรับการสื่อสารประกอบด้วย
รูปภาพ ประกอบประโยคตามโครงสร้างทั้ง 4 แบบ จำนวน 20 ภาพ และแบบวิเคราะห์
โครงสร้างไวยากรณ์ภาษามือตามโครงสร้างทั้ง 4 แบบ ดังนี้ คือ

แบบที่ 1 ประโยค 2 ส่วน ป อ (ประธาน อกรรม)

แบบที่ 2 ประโยค 2 ส่วน ส ต (สกรรม กรรมตรง)

แบบที่ 3 ประโยค 3 ส่วน ป ส ต (ประธาน สกรรม กรรมตรง)

แบบที่ 4 ประโยค 4 ส่วน ป ท ต ร (ประธาน ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง)

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหูหนวกทำภาษามือเหมือนลักษณะโครงสร้างประโยค
ภาษาไทย แบบที่ 1 คือ ประโยค 2 ส่วน มีประธาน อกรรม เฉลี่ยร้อยละ 21.33 แบบที่ 2
ประโยค 2 ส่วน มีสกรรม กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 16.49 แบบที่ 3 ประโยค 3 ส่วน มี
ประธาน สกรรม กรรมตรง เฉลี่ยร้อยละ 37.66 และแบบที่ 4 ประโยค 4 ส่วน มีประธาน
ทวิกรรม กรรมตรง กรรมรอง เฉลี่ยร้อยละ 39.93

AN ANALYSIS OF THE SIGN LANGUAGE STRUCTURE OF THE DEAF
IN THE SCHOOL FOR THE HEARING IMPAIRED

AN ABSTRACT

BY

NANTANA LUMTIEN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purpose of this research is to study on the structure of Thailand sign language among deaf schools. The subject were a hundred and twenty students from two deaf schools; Sethsatian and Thungmahamek. The research included 20 pictures representing four different sentence structure patterns in Thai spoken language. The results showed that the deaf children sign different from Thai spoken structure in pattern 1 21.33% patteredn 2 16.49% pattern 3 37.66% and pattern 4 39.93%. In conclusion, this research show an example of grammatical difference between Thai sign language and Thai spoken language.